

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо
про
Україну!

Рік 124, ЧИСЛО 48, П'ЯТНИЦЯ, 1 ГРУДНЯ 2017 РОКУ

1893

Vol. 124, No. 48, FRIDAY, DECEMBER 1, 2017

\$2.00

ПРОВІДНА ТЕМА ДНЯ

Від початку Майдану минуло чотири роки

Що люди кажуть сьогодні?

Петро Часто

Люди як люди – всі однаково думати не можуть, і на життя кожен дивиться власними очима. Один каже, що Україну після Революції Гідності просто не впізнати, інший – що очікуваних змін не сталося в повній мірі, ще інший – що змін взагалі нема, навіть у чомусь стало гірше. І кожна така оцінка, певно ж, має під собою якісь підстави. Тому тут важливо якомога чіткіше розділити, як то говориться, праведне з грішним, не затінити реальних досягнень недоліками чи невдачами, відрізнити головне від другого.

І перш ніж аналізувати внутрішню ситуацію, треба покеруватися найочевиднішим: якщо путінська Москва тисячами способів, таємних і явних, в тому числі й збройним, прагне знести і врешті знищити українську державу, значить – Україна на правильному шляху, значить – її уряд, її урезидент, її Верховна Рада, її політична еліта і все громадянське суспільство стоять на сторожі свободи і незалежності своєї країни.

Що ж до поглядів на внутрішнє становище, то тут маємо гостре протистояння двох політичних „хорів“ – хвалебного і критичного.

До першого з них належить наблизений до Адміністрації Президента політолог Віктор Уколов. На його думку, правильно оцінити успіхи України дозволяє порівняння результатів цих двох всенародних зрушень – кінця 2004 і кінця 2014 років. Мовляв, після Помаранчевої революції в Україні настав хаос через запеклі сварки між президентом і прем'єр-міністром; економіка завмерла; Збройні Сили розвалювалися; Україні не було надано Плану дій щодо членства в НАТО; Київ підписав кабальний договір на постачання російського газу; відтак за наступні 10 років не було здійснено жодної реформи – ні економічної, ні політичної.

А от після Революції Гідності нема незгод у верхніх ешалонах української влади; економіка запрацювала; армію зміцнено до рівня найвищої боєздатності; Україна майже повністю звільнилася від російського газового зашморгу; підписано Асоціацію з Європейським Союзом, отримано безвізовий режим з ним; в Україні відбулася рішуча декомунізація, реформи поліції і охорони здоров'я, судова реформа, створено ефективні антикорупційні органи.

А хто посміє применшити значення з'яви в Україні активних громадських організацій і об'єднань, волонтерського руху?

І в цілому можна стверджувати, що за чотири роки після Революції Гідності вже годі засумніватися в проєвропейському геополітичному виборі України.

Але якщо все так добре, то чому тоді все голосніше чути протилежну opiniю? Загалом вона зводиться до визнання, що влада і народ все

(Закінчення на стор. 12)

У Києві вшанували пам'ять жертв Голодомору

КИЇВ. – 25 листопада у День пам'яті жертв Голодомору в Україні 1932-33 років Президент Петро Порошенко взяв участь у заходах з вшанування пам'яті невинно убитих у ті страшні роки. Він поклав композицію із колосків та калини до пам'ятного хреста на Михайлівській площі у Києві.

Також відбулися заходи біля меморіального знаку „Свіча пам'яті“ Національного музею „Меморіал пам'яті жертв голодомору в Україні“. П. Порошенко встановив композицію із колосків пшениці до скульптури „Гірка пам'ять дитинства“ на центральній алеї Національного музею й виголосив промову, текст якої вміщено нижче.

У церемонії також взяли участь Прем'єр-міністр Володимир Гройсман, Перший заступник Верховної Ради України Ірина Геращенко, Голова Меджлісу кримськотатарського народу Рефат Чубаров, представники духовенства, громадськості, дипломатичного корпусу, урядовці, народні депутати.

Президент України оголосив загальнонаціональну хвилину мовчання, після якої розпочалася всеукраїнська акція „Запали свічку“.

Офіційне інтернет-представництво
Президента України

(Читайте виступ президента на стор. 3)

Президент Петро Порошенко біля пам'ятного хреста на Михайлівській площі. (Фото: Офіційне інтернет-представництво Президента України)

СКУ провів міжнародний форум

СКУ

БРЮСЕЛЬ. – 7 листопада в приміщенні Європейського економічного і соціального комітету Представництво Світового Конгресу Українців (СКУ) зі зв'язків з міжнародними організаціями в Брюселі провело міжнародний форум „СКУ в 50 років і далі: європей-

ський і євроатлантичний форум“, присвячений 50-й річниці СКУ. Серед понад 150 учасників форуму були присутні політики, вчені та представники громадянського суспільства і української діаспори з 25 країн Європи та світу.

Урочисте відкриття форуму розпочалося з

(Закінчення на стор. 15)

Президент СКУ Євген Чолій виступає перед учасниками форуму. (Фото: СКУ)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Площу назвали на честь Болбочана

КИЇВ. – 21 листопада Київська міська рада перейменувала площу ім. Станіслава Косіора на вулиці Січових Стрільців на площу ім. Петра Болбочана. Громадське обговорення цього перейменування тривало з 1 березня до 1 травня цього року, до голосування долучилися 375 громадян, з них зміну назви підтримали 78 відс. П. Болбочан (1883-1919) увійшов у історію як один з найкращих полководців УНР. С. Косіор був одним із організаторів Голодомору 1932-1933 років. (*Радіо Свобода*)

■ З США прибули інструктори

Львів. – Від 22 листопада на Яворівському полігоні українські військовослужбовці проходять вишкіл під керівництвом інструкторів 27-ої піхотної бригади армії США зі штату Нью-Йорк. Вони урочисто перебрали командування від 45-ої піхотної бригади Національної гвардії США. 250 нових інструкторів разом з колегами з Канади, Польщі, Британії, Литви тренуватимуть українських військових, які служать у зоні бойових дій на Донбасі. Посол США в Україні Марі Йованович подякувала військовослужбовцям України та США за співпрацю. (*Радіо Свобода*)

■ Померла Веджіє Кашка

КИЇВ. – 23 листопада в Криму померла 83-річна Веджіє Кашка – ветеран кримськотатарського національного руху. Їй стало погано під час затримання Федеральною службою безпеки Росії трьох активістів. Жінку забрала швидка допомога і вона померла дорогою до лікарні. В. Кашка називають символом боротьби кримських татар за повернення на батьківщину. Вона народилася в 1934 році в селі Ускут у Криму, пережила депортацію кримських татар, залишила Узбекистан однією з перших. Спершу вона перебралася на Кубань, потім – у Крим. В. Кашка брала участь у численних акціях протесту. У 2012 році вона поховала чоловіка. Міністерство закордонних справ України висловило співчуття у зв'язку зі смертю В. Кашки. (*BBC*)

■ Плотницький залишив посаду

ЛУГАНСЬК. – 25 листопада провідник так званої „Луганської народної республіки“ Ігор Плотницький пішов у відставку за станом здоров'я. Керівник так званого „Міністерства державної безпеки ЛНР“ Леонід Пасічник тимчасово виконуватиме обов'язки керівника „республіки“. 22 листопада в центрі міста з'явилися групи озброєних людей і військова техніка. І. Плотницький 23 листопада виїхав до Росії. (*BBC*)

■ МАУ запропонує інтернет

КИЇВ. – Авіокомпанія „Міжнародні авіалінії України“ (МАУ) має намір запустити доступ до інтернету у далекомагістральних літаках у 2018 році. Про це повідомив 24 листопада президент МАУ Юрій Мірошников. Загалом таких літаків до червня наступного року буде поставлено чотири – до Нью-Йорку, Пекіну, Бангкоку, а також за іншими маршрутами з розвитком мережі МАУ. Перший із них буде обладнано мережею вже в лютому. МАУ запропонує три пакети доступу до інтернету: від семи до 23 дол. МАУ виконує понад 1,100 регулярних рейсів на тиждень, має 40 авіалайнерів різних модифікацій. („Українська правда“)

■ Артисти з Росії зможуть приїхати

КИЇВ. – В Україні від 23 листопада організатори гастролей зобов'язані звертатися по дозвіл до Служби безпеки України щодо артистів із Росії. Закон, ухвалений Верховною Радою, опублікували 22 листопада. В Україні можна проводити заходи з артистами з Росії, але організатор має отримати дозвіл за 30 днів звернутися до СБУ, щоб отримати дозвіл на участь виконавця. У свою чергу, СБУ має дати відповідь протягом 10 днів, чи є підстави не пустити російського артиста на територію України. Зміни передбачають заборону на проведення заходів, які пропагують Росію, органи влади країни-агресора і їхні дії або ж виправдовують окупацію території України. (*Радіо Свобода*)

Виступ Президента України Петра Порошенка під час вшанування пам'яті жертв Голодомору

25 листопада у День пам'яті жертв Голодомору в Україні 1932-1933 років Президент Петро Порошенко виголосив у Києві промову, повний текст якої вміщено нижче.

Ваша Святосте!
Ваші блаженства, всечесні отці!
Шановні закордонні гості!
Дорогі українці, браття та сестри!

Колесо історії крутиться невпинно, і от ми вже наблизилися до 85-их роковин Голодомору, чи не найбільшої біди в історії України та однієї з найстрашніших трагедій в людській історії минулого століття. За даними Інституту національної пам'яті, тоді загинули приблизно 4 млн. осіб, але чимало науковців таку оцінку вважають заниженою. Після майже 60 років цинічного замовчування шокуюча правда пролунала на увесь світ. Архіви – розкриті, свідчення – записані. Заочно й посмертно засуджені судом і прокляті народом організатори Голодомору: Сталін, Каганович, Молотов, Постишев, Косіор та інші.

Що не роковини, то дедалі важче знайти очевидців трагедії, адже будь-кому з тих, хто на власні очі бачив те жахіття, 90 і більше. Цього року ми вперше зібралися без них. Тепер це вже обов'язок молодшого покоління не дати згаснути пам'яті про Голодомор, передати її наступним генераціям українців.

Щоб наші онуки та правнуки ніколи не забули, що 1932 року Господь послав Україні врожай – може не найщедріший, але достатній для того, щоб був і хліб, і до хліба. Голод же спричинив кремлівський сатана, який забрав в мільйонів українців їжу та прирік їх на муки голодної смерті.

Щоб наші нащадки завжди знали, що то був не просто штучний голод, а ретельно спланований Голодомор. Ба більше – геноцид, за всіма ознаками, як їх визначено в Конвенції ООН від 9 грудня 1948 року.

Щоб на всіх континентах усвідомили, що не визнавати Голодомор – так само аморально, як і заперечувати Голокост.

Щоб ті, хто житиме після нас, дотримувалися закону України про визнання Голодомору геноцидом українського народу. І саме таке його трактування, згідно опитувань громадської думки, поділяє майже 80 відс. українців.

14 країн на рівні парламентів теж визнали Голодомор геноцидом. Українська дипломатія продовжує нести правду народам всього світу. В березні цього року парламент Португалії визначив Голодомор геноцидом. На початку листопада чотири конгресмени США внесли до Палати представників проект резолюції про визнання Голодомору геноцидом українського народу. Ми дякуємо і з нетерпінням очікуємо на результативне голосування на Капітолійських пагорбах.

Хотілося б, щоб хай не ми, а хоча б наші діти дочекалися неймовірного. Аби в Росії сталися такі зміни, за яких її нова еліта теж визнала б Голодомор геноцидом. Або хоча би покаялася за нього. Російська Федерація сама себе записала в правонаступниці Радянського Союзу. А відтак, хоче того чи ні, взяла на себе не лише активи колишнього СРСР, але й відповідальність за злочини радянського режиму. Та покищо їх виправдовують тим, що, мовляв, конфіскація зерна на селі забезпечила коштами модернізацію та індустріалізацію. Виходить, у селян України примусово забирали життя, аби забезпечити великодержавну велич Росії. Так воно й було.

Нині офіційна московська пропаганда відновлює культ особи Сталіна. Вперше після ХХ з'їзду партії відкриваються пам'ятники одному з найкривавіших диктаторів в історії. Книжку про Сталіна випустили у відомій серії „Жизнь замечательных людей“. Таке враження, що Сталіна от-от викопають з-під кремлівської стіни і знову покладуть у мавзолей поруч з Леніном.

Головна мотив організації Голодомору полягав у тому, що українці, другий за чисельністю етнос колишнього Союзу, мали величезний культурно-історичний спадок, власні традиції державотворення, досвід національно-визвольної боротьби. Широке кола українських інтелектуалів та економічно самостій-

не селянство не сприймали політики комуністичного керівництва. Тому режим й поставив за мету ліквідувати українців як націю, яка рано чи пізно могла поставити питання про створення незалежної держави.

Селян вбивали голодом, а інтелігенцію – кулями. Прошу запалити сьогодні свічку в пам'ять не лише жертв Голодомору, але й „розстріляного Відродження“. 80 років тому, 3 листопада 1937 року, в урочищі Сандармох в Карелії було страчено велику групу політичних в'язнів, – тих, кого у підручниках називають цвітом національної інтелігенції: Леся Курбаса, Миколу Куліша, Валер'яна Підмогильного та багатьох інших.

„Чистки, арешти, страти українських істориків, письменників, мистців, музикантів мали руйнівний ефект для України. Люди, які були патріотами, які мріяли про свою державу, які могли передати свій патріотизм та ентузіазм нащадкам, були знищені“. Ці слова належать американській журналістці, лауреату Пулітцерівської премії Енн Апелбавм, яка цієї осені видала книгу „Червоний голод: Війна Сталіна проти України“. Ця праця співставна з роботами Роберта Конквеста та Джеймса Мейса.

Стріляли в обраних, а викоринити хотіли всю Україну. Та вона виявилася занадто великою, і лише це, за спогадами Хрущова, завадило кремлівському горцеві вислати всіх українців до Сибіру. Але багатьох таки депортували, і минулого місяця ми згадували 70-річчя операції „Захід“. Тоді протягом лише одного дня понад 75 тис. мешканців західних областей України примусово вивезли до східних районів СРСР.

Сьогодні дуже легко винуватити Росію, тим більше, є за що. Але не варто забувати і про власну відповідальність. Хіба Голодомор та великий терор 1930-их, депортації 1940-их і русифікація 1970-их років стали би можливими, якби ми, українці, зберегли незалежність, проголошену 100 років тому? А втратили ми її тоді лише через те, що провідники національної революції допустили такий внутрішній розбрат, що Україна стала здобиччю зовнішнього ворога. І Голодомор – жахливе відлуння непростимої втрати державної самостійності.

Промовляючи 20 листопада в Дніпрі, акурат в день 100-ої річниці Третього Універсалу Центральної Ради, яким було проголошено Українську Народну Республіку, згадав слова В'ячеслава Липинського про те, що „не завоювані ніколи чужою зброєю“, а завжди лише „власним внутрішнім розкладом“ підпадаємо ми під зовнішні впливи. А ще Липинський застерігав нас від „самоспалення, в якому згоряє наша хата“.

Тому, дорогі українці, шановні провідники партій і фракцій, закликав і закликаю всі політичні сили до єдності заради України. Це не значить, що я проти поділу на владу й опозицію, проти демократії, проти багатопартійності. Загальновизнано, що конкуренція – двигун прогресу, і це повною мірою стосується і політичної сфери. Але внутрішньополітична боротьба не повинна досягати такої температури, щоби Росія мала можливість гріти руки. Тим більше що як пише пані Апелбавм, страх російського режиму, що Україна може підірвати їхню владу, залишається і донині.

І ще одне, шановні колеги-політики. В політичній риториці по відношенню до опонентів не кидайтеся звинуваченнями у геноцид, не робіть його словом-паразитом, не оскверняйте своєю кон'юктурною метушнею пам'ять тих, хто став реальними жертвами геноциду.

Дорогі українці!

Сьогодні ми традиційно запалюємо свічки в пам'ять жертв Голодомору.

Світлі душі невинно убієнних українців тут, незримо поруч з нами.

На вшанування пам'яті невинних жертв Голодомору-геноциду оголошую загальнонаціональну хвилину мовчання.

НАША СУБ'ЄКТНІСТЬ

Емансипація України

Євген Дикий

Чому країни-сусіди незадоволені? Президент України терміново скликає українсько-польський консультативний комітет після різких заяв Варшави. Будапешт бльокє спільні заходи НАТО та України. Белград вимагає відкликати українського посла, а Букарешт – змінити наші закони. Кишинів скасовує президентську візиту до України. Такими заголовками останні тижні та місяці щодня переповнена новинна стрічка. Польський міністер днями прямо заявив, що „Україна зараз має погані стосунки з усіма сусідами в регіоні“. Згадується картинка з радянських підручників історії – мапа, яка називалась „Молода республіка в кільці ворогів“. Що це – поразка української дипломатії, чи прокремлівська змова проти нас пан-європейського масштабу?

На щастя, ні те, ні інше. Просто наше ствердження як незалежної держави та нації вийшло на новий, не бачений ніколи раніше етап, і це викликає цілком зрозумілий спротив у всіх, хто звик вважати себе нашим „старшим братом“. Емансипація раніше пригнічених завжди викликає саме таку реакцію у тих, хто до цього вважав себе „вищими“, це абсолютно природне та неминуче явище. Не важить, йдеться про емансипацію жінок, геїв, афроамериканців чи колишніх колоній. Це треба розуміти, і ставитись до цього саме як до природного процесу.

Не варто нервувати, ображатись на сусідів, копіювати їхні неадекватні дії та заяви, і впадати у зустрічну істеріку. Поставимось до них співчутливо – зрештою, не їхня вина, що століттями ми були невдахами, не домоглись раніше рівного з ними стану та статусу, а робимо це лише зараз. У сусідів зформувався комплекс зверхності щодо нас, яким вони компенсували якісь власні комплекси меншовартості, історичної неуспішності тощо – адже прямо скажемо, серед „ображених“ нашою емансипацією сусідів далеко не найуспішніші нації світу. Поруч з ними постійно була така собі сумнівна втіха за власні історичні невдачі та неуспішність – сусід, у якого завідомо все ще гірше, який ще слабший, дурніший, бідніший тощо, і на тлі якого завжди можна було відчувати себе „ну майже як великі держави“. Це десь так, як ми зараз інколи знаходимо втіху у новинах з Росії, коли вже надто гидко стає від нашої власної новинної стрічки, тільки в масштабі століть історії регіону.

А тут раптом недолугий сусід несподівано відчув себе рівним серед рівних, та починає пово-

дити себе „як дорослі“ – запроваджує свою власну мову та вимагає її розуміння від всіх громадян своєї країни, стверджує своє власне бачення історії, яке „чомусь“ виявляється відмінним від бачення колишніх метрополій, вшановує своїх власних героїв, які – о жах! – мали сміливість вбивати колонізаторів, вимагає від інших країн симетричного ставлення до себе та своїх вимог, апелюючи при цьому до їхніх же прецедентів та до міжнародного права. Ну кому ж таке сподобається? Це ж руйнується звична та комфортна картина світу, збудована не одним поколінням. От і починається в головах „ображених“ сусідів повний безлад, варто їм поспівчувати та пожаліти.

Поспівчувати – варто, а от йти на поступки – в жодному разі. Успішна емансипація вимагає спокою, але в першу чергу рішучості та послідовності. Ніякої зустрічної істерії, образ та криків – але і жодного кроку назад. Емансипація – процес незворотний, і рано чи пізно наші сусіди до цього звикнуть. Звикнуть і потроху примиряться з тим, що в них тепер замість „меншого брата“ впевнений у своїх силах рівноправний сусід – і вже на цій основі вибудують тривалу взаємовигідну співпрацю, яка потім колись може і в дружбу перерости. Дружба якраз і вимагає в першу чергу рівності у стосунках, так що все йде як слід та у правильному напрямку.

Найгірше, що ми можемо зараз зробити – це піти на несиметричні поступки сусідським несправедливим вимогам, самим добровільно визнати свою нерівноправність та меншовартість. На жаль, наші керманічі країни дуже схильні до такого „модус операнді“, це у них в крові, бо вони ментально походять не з визвольного руху, а з колоніальної адміністрації. Тож наша справа не дати їм перелякано поступитись нашою з вами емансипацією, сплаченою кров'ю Небесної Сотні та героїв східного фронту.

Країна, яка століттями боронилась кільком імперіям, і зараз четвертий рік поспіль сама-одна, з суто віртуальною допомогою сусідів, стримує навалу орків з Мордору, прикриваючи собою Європу, заслуговує на ставлення як до рівного серед рівних. Сусіди раніше чи пізніше це зрозуміють – але лише за умови, що для нас самих це буде поза будь-яким сумнівом.

Воля, спокій та витримка. Саме так переможемо.

„Газета по-українськи“

Євген Дикий – біолог, колишній командир сотні добровольчого батальйону „Айдар“, Київ.

ТОЧКА ЗОРУ

У Росії скаженіють від українських прізвищ

Левко Хмельковський

Починаючи з 20 листопада, електронні та друковані засоби масової інформації Росії заповнили злива публікацій, автори яких обурені виступом у Бундестагу Німеччини учня гімназії з російського міста Новий Уренгой на півострові Ямал.

19 листопада Народний союз Німеччини провів у Бундестагу жалобне віче, присвячене проблемі догляду за могилами полеглих у Другій світовій війні. Саме перебувала у Німеччині група російських гімназистів за програмою обміну з німецькою гімназією. Студентові Миколі Десятниченкові запропонували виступити у парламенті з двохвилинною промовою. Він розповів, що знайшов у місті Копейську Челябінської області спільну могилу німецьких полонених, серед яких був 21-річний ефрейтор Георг Рау, котрий потрапив у полон під Сталінградом і помер у таборі 1943 року. Школяр сказав: „Маю надію, що в усьому світі запанує мир і вже ніколи не буде війни“.

У Росії виступ гімназиста розцінили як виправдання нацизму. З Єкатеринбургу до Генеральної прокуратури, Федеральної служби безпеки (ФСБ) та Адміністрації Президента звернулися з вимогою перевірити стан виховання учнів у гімназії Нового Уренгоя. Адміністрація Нового Уренгоя підтвердила, що в гімназії поча-

ли перевірку ревізори Міністерства освіти Росії – вони з'ясовують, хто готував учня до поїздки. Фракція комуністів у законодавчому зібранні Ямало-Ненецького автономного округу теж зажадала репресій щодо керівників гімназії.

Таких заяв було багато і їх можна було б залишити поза увагою, якби не те, що автори раптом зауважили українські прізвища Десятниченка, його оборонців у пресі – посадника міста Івана Костогриза та вчительки німецької мови у гімназії Людмили Кононенко. ФСБ зажадала від влади Нового Уренгоя інформацію про родинні зв'язки М. Десятниченка. У адміністрації міста повідомили: „Надійшов запит спецслужб про можливих родичів учня в Україні. Ми таку інформацію передали“. Спецслужби зацікавила також біографія посадника міста І. Костогриза. „Ситуація абсурдна, – заявив один з журналістів місцевого телебачення. – Органи шукають „бандерівський слід“? То їм треба перевіряти усіх чиновників з українськими прізвищами“.

Місто виникло у 1949 році, коли за наказом Сталіна почали будувати трансполярну залізницю Салехард-Ігарка. Будували в'язні, більшість з яких була українцями. І тепер у місті з 117 тис. мешканців 30 тис. – українці. А на Ямалі їх 70 тис. Тепер ФСБ Росії має велике поле для пошуку небажаних для режиму громадян українського походження. І поховання полеглих на війні – лише привід для цькування.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Українка визнана красунею Європи

НЕАПОЛЬ. – 26 листопада представниця України 27-річна Наталія Варченко перемогла у конкурсі „Miss Europe Continental-2017“, що відбувся в Неаполі. Н. Варченко родом з Кадіївки Луганської області. Два роки тому вона стала фіналісткою „Міс Україна Всесвіт-2015“. Саме цей конкурс і відправив її до Неаполя. („Укрінформ“)

■ Розбили пам'ятник Сталінові

ЗАПОРІЖЖЯ. – 26 листопада невідомі розбили погруддя Йосифа Сталіна, яке стояло в будівлі колишнього обласного комітету Компартії України. Його уламки принесли і кинули до Меморіалу жертвам Голодомору. У грудні 2011 року Жовтневий суд Запоріжжя засудив групу членів організації „Тризуб“ умовно до обмеження волі за пошкодження погруддя Сталіна. Навесні 2016 року в Запоріжжі демонтували 20-метровий пам'ятник Ленінові. (BBC)

■ Швидкість руху зменшили

КИЇВ. – Уряд 27 листопада вніс зміни до правил дорожнього руху України та зменшив 1 січня 2018 року максимальну швидкість руху транспорту у населених пунктах до 50 кілометрів на годину. Зараз дозволена швидкість становить 60 кілометрів. Одним із приводів для уряду зменшити швидкісний режим у населених пунктах стала нещодавня трагічна аварія у Харкові, внаслідок якої загинули шестеро людей. (BBC)

■ Авіокомпанія повертається до Харкова

ХАРКІВ. – Одна з найбільших авіокомпаній Європи „Wizzair“ оголосила про повернення летів до Харкова. Нові рейси з Харкова авіокомпанія робитиме у німецьке місто Дортмунд та польське Катовіце. Рейси будуть виконуватися двічі на тиждень, починаючи з квітня у Дортмунд та з червня у Катовіце. Навесні 2018 року „Wizzair“ почне виконувати додаткові рейси зі Львова до Дортмунда, Катовіце та Гданська. До 2014 року компанія вже виконувала рейси з Харкова, проте через фінансові та політичні обставини припинила роботу у місті. Харків буде третім містом України після Києва та Львова, де працює компанія. (BBC)

■ Син депутата став розбійником

КИЇВ. – У прес-службі київської поліції повідомили, що 26 листопада затримали двох неповнолітніх за розбійний напад на магазин „Продукти“. Під погрозою пістолета вони забрали 2,000 грн. Обоє затримали. Обидва схожі на осіб, на рахунок яких вже п'ять подібних злочинів. Депутат від Радикальної партії Олега Ляшка Ігор Попов повідомив, що це його син-підліток скоїв злочин. І. Попов є заступником голови парламентського Комітету з питань запобігання і протидії корупції. („Українська правда“)

■ В Україні не буде телеграм

КИЇВ. – Від 1 березня 2018 року компанія „Укртелеком“ припиняє приймання і відправку телеграм. Таке рішення пояснюють тим, що телеграми втрачають свою популярність, бо розвиваються електронні комунікації, поширюється цифровий підпис. Ще однією причиною називають застаріле обладнання та відсутність його підтримки з боку виробників. („Інтерфакс-Україна“)

■ Держава дбатиме про фарми

КИЇВ. – Сьогодні населення України утримує дві третини великої рогатої худоби і лише 34 відс. припадає на сільськогосподарські підприємства. Про це заявила 27 листопада заступник міністра аграрної політики та продовольства України з питань євроінтеграції Ольга Трофімцева. Вона зауважила, що закупівля та реалізація телят та молодняка у населення, яка переважає на сьогодні в Україні, не є оптимальною для тваринництва, тому державна підтримка буде спрямована на здешевлення вартості будівництва чи реконструкції тваринницьких ферм і комплексів, здешевлення кредитів на таке будівництво та розвиток генетики та селекційної справи. („Укрінформ“)

АМЕРИКА І СВІТ

■ Вояк втік з Північної Кореї

СЕУЛ. — Командування ООН в Сеулі 22 листопада оприлюднило драматичне відео, яке висвітлює як вояк Північної Кореї втік через демаркаційну лінію, яка розділює цю комуністичну країну від Південної Кореї. Неназваний ближче вояк на прізвище Ог вибрав волю 13 листопада. Відео показує як північнокорейські вояки намагалися наздогнати втікача, котрий випередив їх лише на кілька метрів. При цьому вояк Ог був тяжко поранений пострілами. Незважаючи на стрілянину, троє південнокорейських вояків, включно із заступником командира військової частини прикордонної служби, вибігли і перетягнули втікача на свою сторону кордону. Американський військовий гелікоптер перевіз його до шпиталю. Командування опротестувало дії переслідувачів, бо один з них перейшов демаркаційну лінію під час погоні, порушуючи умови перемир'я з 1953 року, котре припинило бої Корейської війни. Північна Корея замінила всіх прикордонників 22 листопада і зміцнила свою сторону кордону. Головнокомандувач сил США в Кореї генерал Вінсент Брукс 23 листопада нагородив медалями трьох американських і трьох південнокорейських вояків за врятування життя втікача, котрий одужує після двох важких операцій. („Reuters“)

■ Уряд перегляне систему контролю зброї

ВАШІНГТОН. — Генеральний прокурор США Джеф Сешинс 22 листопада наказав переглянути систему контролю, яку уряд вживає, щоб перевірити осіб, котрі хочуть купити зброю. Він вказав на масове вбивство, скоєне Дейвідом Келі, котрий 5 листопада застрілив 26 осіб в церкві у Тексасі. У 2012 році військовий суд Військово-Повітряних Сил (ВПС) США визнав Д. Келі винним у домашньому насильстві. У 2016 і 2017 роках він закупив зброю у Тексасі, бо його ім'я не було на федеральному реєстрі осіб, яким заборонено мати зброю. ВПС призналися, що вони не повідомили федеральний уряд про кримінальний запис щодо Д. Келі, котрий застрілювався після трагедії під час втечі від двох озброєних сміливців. Дж. Сешинс наказав перевірити, чи Департамент оборони та інші урядові агенції передають інформації до федерального реєстру. Республіканський сенатор Джан Корнин з Техасу плянує внести законопроект, щоб забезпечити звітування федеральних агенцій про кримінальні записи своїх працівників. („Reuters“)

■ США дозволяють бюро ПВО

ВАШІНГТОН. — Адміністрація Президента Дональда Трампа змінила своє рішення зачинити бюро Палестинської Визвольної Організації (ПВО) у Вашингтоні, а замість того накладає обмеження на діяльність бюро, які будуть знесені після 90 днів. В половині листопада представники США сказали, що бюро ПВО не може залишитись відкритим, тому що палестинці порушили закон США, який вимагає закрити бюро, якщо палестинці вимагатимуть, щоб Міжнародний кримінальний суд звинувачував ізраїльтян. У вересні президент ПВО Магмуд Абас у своїй промові в ООН закликав, щоб цей суд „розслідує і розпочав кримінальну справу проти ізраїльських урядовців за їх причетність до діяльності ізраїльських поселень та агресії проти нашого народу“. Але 24 листопада США змінили свою настанову, тому що цей закон також каже, що президент може дозволити на відкриття бюро після 90 днів, якщо він вирішить, що ведуться поважні палестинсько-ізраїльські мирні переговори. Рішення зачинити бюро викликало гостру реакцію палестинців. Хоч США не визнають палестинської державності, вони дозволили, щоб ПВО відчинила своє бюро у Вашингтоні в 1994 році, яке сприяє зв'язкам палестинських урядовців з американським урядом. Палестинці публічно підтримують намагання США встановити мир, але приватно є скептично наставлені, тому що близькі стосунки Д. Трампа з Ізраїлем вказують, що якийнебудь договір, який він запропонує не буде корисний ім. („Time“)

ВОРОЖЕНЬКИ ЗА РОБОТОЮ

„Русинський“ абсурд на закарпатському телебаченні

Олександр Гаврош

Українське державне телебачення стоїть на порозі великих змін. Замість нього невдовзі запрацює суспільне телебачення за цілком новою схемою. Реформи вже почалися і наступного року мають завершитися. Одна з найбільших змін стосується обласних телерадіокомпаній. Відтепер вони є філіями Національного суспільного телебачення України і втратили статус окремих юридичних осіб. Гряде суттєве скорочення на місцях, бо в деяких філіях штат працівників уже перевалив за дві-три сотні. І ось тут постає головне питання – що і кого скорочувати, адже зменшуватиметься і виробництво власних програм в регіонах.

Тож хочеться поміркувати про роботу Закарпатського державного телеканалу „Тиса-1“. Головна „перевага“ місцевих телевізійників, якою вони весь час козирають перед Києвом: ми мовимо вісьмома мовами. (Інше питання, чи це потрібно?).

Як повідомляє вебсторінка „Тиса-1“, тут працює редакція програм угорською мовою, румунською мовою, словацькою мовою, німецькою мовою і ще окремо – редакція мовами національних меншин. (Чотири попередніх, вочевидь, до національних меншин не належать.)

І ось тут починається найцікавіше: редакція національних меншин, як зазначає її офіційна сторінка, випускає програми для русинів, росіян та ромів. Щодо ромів, то тут питань нема: Закарпаття має чи не найчисельнішу їхню громаду України.

З Москвою – навіки?

А от пояснити потребу в найзахіднішій області України щотижневої півгодинної російськомовної програми „Зеркало времени“ уже складніше. За переписом 2001 року, Закарпаття має одну з найменших російських громад в Україні. Для прикладу, на Львівщині росіян утричі більше. Але

там ніхто не додумався на обласному державному телебаченні випускати щотижневу програму російською мовою, аби пропагувати місцевий осередок „русского міра“.

Ми ніяк не можемо виборсатися з тенет кількості насильницької русифікації, запроваджуємо квоти для української мови на центральних телеканалах, аби її врятувати; в Росії не знайдеш жодної програми на телебаченні українською мовою для мільйонів українців, а „толерантне“ Закарпаття пропагує російську мову та культуру за державний рахунок.

У сучасних умовах кому замало Росії, може спокійно отримати її всю через супутник чи інтернет. Жодних проблем! А в Ужгороді доходить до абсурду, коли україномовний учасник програми „Зеркало времени“ дає коментарі не рідною мовою, а російською, бо програма – російськомовна. (Бо ж звідки тих росіян тут настарчиш на щотижневу півгодинну програму?) І це парадоксальне видовище відбувається на закарпатському телеканалі в той час, коли луганське телебачення у важких умовах війни оголошує про повний перехід на україномовне мовлення.

„Сепаратистська родина“

Ще дивнішою у редакції мовами національних меншин виглядає програма для русинів – „Русинська родина“. Адже русини не є національною меншиною в Україні. Хто в цьому сумнівається, може прочитати результати Всеукраїнського перепису 2001 року, де ті, хто записався русинами, віднесені до українців (як і лемки, гуцули, бойки, козаки тощо).

Але „Тиса-1“ з якогось дива віднесла русинів до національної меншини і щотижня пропагує їхню відрубність від українців. На офіційній сторінці редакції написано, що русини – це „мужній народ“, а в самих програмах весь час наголошу-

(Закінчення на стор. 15)

ТОЧКА ЗОРУ

Кремль не має чим відповісти Україні

Павло Казарін

Росія погрожує обмежити роботу українських засобів масової інформації на своїй території. Після того, як Служба безпеки України не пустила в країну співробітника Російського інформаційного агенства „Новості“ Захара Виноградова, член Ради Федерації Російської Федерації Олексій Пушков зажадав відповідних дій для українських журналістів. І в цей момент хочеться запитати: а про якісь відповідні дії говорить Москва?

Майже всі українські телеканали давно звернули свої кореспондентські пункти в Росії. Арешт кореспондента „Укрінформу“ Романа Суценка вкотре довів: медіа статус ніяк не захищає українського журналіста від свавілля. Росія поводить так, ніби стала жертвою української агресії. Ніби це Київ влаштовує дисбаланс у двосторонніх взаєминах. Насправді перекис у них існував дуже давно і не на користь України. І тепер Київ лише вирівнює ситуацію.

Москва може скільки завгодно обурюватися українським законом про освіту. Тим самим, що закріплює державну мову в середній школі. Але відповісти їй нічим. Вона не може у відповідь „русифікувати“ українські школи. Тому що українських шкіл в Росії не існує.

Москва може скільки завгодно обурюватися заборонаю російських телеканалів на території України. Але їй нічим на це відповісти. Вона не може обмежити доступ до українських каналів, тому що вони давним-давно заборонені в російських кабельних мережах.

Москва може обурюватися українськими санкціями на російські товари. Але саме Кремль першим ввів обмеження на українські

товари, спровокувавши тим самим Київ на кроки у відповідь.

Поквитатися за обмеження російських фільмів не вийде – українські стрічки не отримують свідоцтва в Росії. Заборонити концерти українських зірок не вдасться – після війни виступають в Росії лише ті, хто боїться назвати Москву агресором.

Навіть авіосполучення між двома країнами припинилося лише після того, як російські авіакомпанії почали порушувати авіапростір України, здійснюючи рейси до Криму.

Ініціатором розлучення двох країн з самого початку була Москва. Саме вона здійснювала кроки, на які Київ змушений був відповідати симетрично. І тепер, коли Кремль погрожує „заходами“, це виглядає смішно. Тому що всі „відповідні заходи“ запроваджені ним давним-давно.

Москва вкотре намагається прикинутися жертвою. Тією самою, що має моральне право на самозахист. Тією самою, що може претендувати на етичний пріоритет. А на ділі саме Кремль раз по раз виступає в ролі агресора, змушуючи сусідів всього лише вживати відповідних заходів.

Не було ніякого двостороннього балансу, який Київ тепер „порушує“. Навпаки – всі останні роки існував дисбаланс, який Україна тепер лише віддзеркалює. Київ не переходить ніяких „червоних ліній“, він завдає удару у відповідь.

Сила протидії дорівнює силі дії, так, здається?

Радіо „Свобода“

Павло Казарін – український публіцист, Київ.

Вшанували пам'ять полеглих у селі Базар

Георгій Лук'янчук

БАЗАР, Житомирська область. – 19 листопада в селі Базар відбулося на державному рівні вшанування пам'яті героїв Другого Зимового Походу Армії Української Народної Республіки.

21 листопада 1921 року 359 полонених, у тому числі й поранених, більшовики вивели за село і розстріляли. Перед розстрілом всі заспівали „Ще не вмерла Україна!“.

Меморіал Героїв Базару у 2017 році відрес-

тавровано з ініціативи голови Житомирської обласної адміністрації Ігоря Гундича.

Участь у вшануванні взяли представники громадських та політичних організацій, духовенство, ліцеїсти Військового ліцею ім. Богуна. Вперше відбувся Всеукраїнський патріотичний фестиваль „Герої Базару“.

В концерті-реквіємі вшанування Героїв Базару взяли участь відомі виконавці Тарас Компаніченко, Сергій Василюк, Василь Лютий, гурти „Тінь Сонця“, „Хорєя козацька“ та інші.

Вшанування пам'яті героїв Другого Зимового Походу Армії Української Народної Республіки. (Фото: Георгій Лук'янчук)

Почесна варта виконує Гімн України.

Парада військових на віддання шани героям.

АМЕРИКА І СВІТ

■ Тілерсон підтвердив зобов'язання США

ВАШІНГТОН. — Державний секретар США Рекс Тілерсон виступив з промовою 28 листопада у Центрі Вільсона, в якій він підтвердив зобов'язання Вашингтону для європейської безпеки, особливо коли Росія продовжує свою „агресивну поведінку“. Р. Тілерсон сказав, що США перші виступлять в обороні у випадку будь-якої атаки на європейського союзника в НАТО. Він підтвердив підтримку Вашингтону для територіальної цілісності й суверенітету України. Державний секретар додав, що Україна є ключем для кращих відносин між Росією та США і що санкції, накладені на Росію, залишаться незмінними, аж поки Росія не змінить своїх дій, які спричинили їх. Р. Тілерсон повідомив, що США у своєму бюджеті виділили 4.8 млрд. дол. на програму „Ініціатива європейського запобігання“ (EDI), яка збільшить оборонну спроможність військових сил США в Європі. У цю суму включено 150 млн. дол. допомоги Україні для оборони від російської агресії. „Росія вирішила порушити суверенність найбільшої країни в Європі, – сказав Р. Тілерсон. – США і Європа пліч-о-пліч від 2014 року протистоять російській агресії. Ми не потерпимо грубих порушень міжнародних норм“. („www.state.gov“)

■ Президент Зімбабве зрезигнував

ГАРЕ, Зімбабве. — Президент Зімбабве Роберт Мугабе нарешті погодився 21 листопада закінчити свою 37-річну владу після того, як військові генерали сказали йому, що вони не стримають протестувальників від захоплення його дому. Впродовж трьох днів тисячі осіб демонстрували проти його влади, а його власна партія подала внесок до парламенту, щоб розпочати процедуру його імпідменту. 93-літній Р. Мугабе сам спровокував втручання військових 15 листопада, коли тиждень раніше звільнив свого заступника Емерсона Мнангагу. Багато осіб вважало, що це було намаганням президента відкрити шлях своїй 52-літній жінці Грейс стати його наступницею. Р. Мугабе був президентом від 1980 року, коли ця колись багата країна (тодішня Родезія) здобула свою незалежність. („Bloomberg News“)

■ Ірак захопив останнє місто від ІД

БАГДАД. — Збройні сили Іраку, з допомогою коаліції під проводом США, захопили 17 листопада останнє місто в країні, яке було під контролею екстремістської організації „Ісламська Держава“ (ІД). Вони відібрали від ІД місто Раваг, яке є розташоване 175 миль на північний схід від столиці. В 2014 році бойовики ІД захопили одну третину країни. Тепер вони займають лише незначні території в сільських околицях на заході країни біля кордону з Сирією. („Associated Press“)

■ Еліта живе в „золотій клітці“

ЕР-РІЯД, Савдійська Арабія. — Понад 200 членів савдіарабської еліти, включно з 11 принцями, тримають у „золотій клітці“: в готелі „Ріц-Карлтон“ у столиці країни. Престолонаслідника Магомета бін Сальмана вважають організатором недавньої антикорупційної чистки, в якій він зміцнює свою владу. Репортерка Бі-Бі-Сі Лайс Довчет і телеоператор Филип Гудвин описали 26 листопада атмосферу в готелі як „дуже поважну“. Ці журналісти були першими, які були допущені до готелю відколи почалася чистка 4 листопада. Вони були цілий час під поліційним наглядом і дотримувалися заборони не фільмувати обличчя і не називати імен. („Business Insider“)

■ Президент Судану відвідав Росію

МОСКВА. — Президент Судану Омар аль-Башір прибув 23 листопада з візитою до Росії. Промовляючи у Сочі перед зустріччю з Президентом Володимиром Путіним, він сказав, що „ми потребуємо охорони від агресивних дій США“. Суданський регіон Дарфур є центром жорстоких боїв повстанців з урядом. О. Башір прийшов до влади 1989 року. Він є на списку осіб розшукуваних Міжнародним кримінальним судом за злочини проти людства, воєнні злочини та геноцид в Дарфурі. Цей суд видав наказ на його арешт в 2009 і 2010 роках. („Fox News“)

Усі повинні знати про ЧК

100 років тому, 7 грудня 1917 року, більшовики, які захопили державну владу в Російській імперії, на вимогу свого провідника Володимира Леніна утворили каральний орган – Всеросійську надзвичайну комісію по боротьбі з контрреволюцією та саботажем, яка увійшла в історію з скороченою назвою ЧК, а її службовці стали чекістами. Історик Роберт Конквест визначив, що за вироками трибуналів ЧК лише у 1917-1922 роках було розстріляно 140 тис. громадян. Значне число цих жертв припадає на Україну, де діяла Всеукраїнська ЧК, яку спершу очолював у 1918-1919 роках Ісаак Шварц (у 1951 році помер як пенсіонер у Москві), після нього головним став Олександр Факторович, далі Всеволод Балицький, який залишив в Україні особливо кривавий слід. ЧК змінювала назви на ГПУ, НКВД, МГБ, КГБ, але завжди залишалася каральним мечем більшовиків, спрямованим проти народу, зокрема українського. Лише підля відновлення незалежності України стали відомі суспільству і світові злочини ЧК та її наступниць, але викриття цих злочинів ще далеко до повного висвітлення.

Водночас у Росії розпочато кампанію з відзначення 100-річчя ЧК. Її спадкоємницею визнали НКВД, КГБ і сучасну Федеральну службу безпеки. Уже випущено ряд відомчих відзнак з портретами осіб, яких в Україні називають кривавими катями. Готуються академії і концерти. Показують фільми, які прославляють чекістів, журналісти описують їх як оборонців робітничо-селянської держави від ворогів з Заходу. Відголос цих подій йде і в Україну.

На перший погляд, нова українська держава вільна від будь-якої імперської спадщини і повинна відкинути спроби прославлення свої катів. Але й мовчати з приводу 100-річчя ЧК не можна, бо тоді трибуну займуть її шанувальники. Про те, як важко вивільнитися від минулого, нагадує історія пам'ятника чекістам у Києві. Дев'ятиметрову брилу активісти пробували зруйнувати у 2009 році, у 2013 році, у 2015 році. Але в жодному з цих випадків влада їх не підтримала і лише у травні 2016 року невідомий екскаваторник завершив руйнування поза згодою влади.

Слід визнати, що Україна стала прикладом для пострадянських республік щодо того, як відкривати архіви КГБ. В Україні не просто відкрили архіви, але й опублікували інформацію, які фонди є і що у них можна шукати. Протягом 21-22 вересня у Києві проходив семінар „Відкритий доступ до архівів КГБ: український досвід для країн Східного партнерства“. Два дні українські експерти розповідали, як зробити архіви комуністичних спецслужб відкритими, яких ризиків слід уникати та як проговорювати те, про що йдеться в документах КГБ. Сьогодні в Україні діє одне з найліберальніших законодавств по доступу серед інших пострадянських країн: дослідники можуть безкоштовно знайомитися з архівними справами, знімати копії та вільно розповсюджувати інформацію. Треба подбати, щоб такими дослідниками стало усе громадянство, щоб правда про ЧК дійшла до кожного дому.

ІСТОРІЯ

Світлини американки зберегли давню Україну

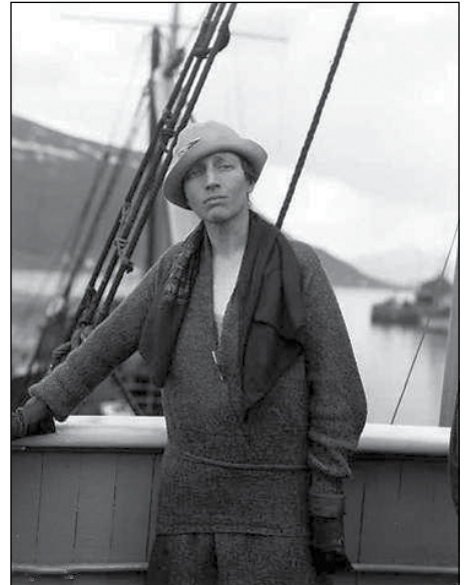
Євген Цимбалюк

Відома дослідниця історії, мандрівниця, членка Американського Географічного Товариства, одна з найбагатших американок Луїза Арнер-Бойд у 1934 році 47-річною взяла участь у роботі міжнародного конгресу географів у Варшаві. А після його завершення здійснила наукову експедицію містами західньої України. Під час подорожі зробила понад тисячу фотознімків. У об'єкти потрапили визначні пам'ятки краю, природні пейзажі, об'єкти селянського побуту, чисельний люд, з яким зустрічалася американка.

Цей доробок став вагомою історичною спадщиною, яка розповіла про те, як жили наші попередники-українці 80 років тому, яким був наш край – в природі, традиціях, життєвих діяннях.

Батько Л. Арнер-Бойд володів золотими копальнями в Каліфорнії. Відтак їй перепав величезний багатомільйонний спадок і вона в 33-річному віці стала в Америці однією з найбагатших жінок. У 1918 році як медична сестра поїхала спочатку в Європу, потім в Єгипет, щоб боротися з „еспанкою“, хворобою, яка на той час забрала мільйони життів.

Затим дослідницю заманила до себе Арктика, куди вона організувала експедицію. Залишилися 700 арктичних знімків та фільм. Відважна американка заповзлася знайти „слід“ знаменитого полярника Рауля Амудсена. Його корабель зазнав аварії в Баренцовому морі,

Луїза Арнер-Бойд.

вийшовши в свою чергу на пошук дирижабля „Італія“, що зник з 16 людьми на борту під час повернення додому з Північного полюса. Шестимісячні пошуки експедиції, організовані Л. Бойд, не увінчалися успіхом. Натомість уряд Норвегії нагородив американку королівським орденом-хрестом св. Олафа. Вона стала третьою жінкою в світі, що отримала таку високу нагороду.

В Україні дослідницю привабили Кременець, Радивилів, Дубно, Ковель. Від 1934 року її фотографії не набагато втратили в своїй якості. По них можна вивчати історію.

Загалом Л. Бойд зробила для України унікальний дарунок. Нині, 45 років після смерті американки, від став українським спадком. Мусимо його берегти та цінити.

Українські селянки біля Радивилова готують зерно до сівби (24 вересня 1934 року), (фото з альбому „Полісся Луїзи Бойд“).

Цією дорогою з Дубна на Ковель їхала американка на „Форді“, а назустріч їй прямували кінні екіпажі (фото зроблене біля села Маслянка 28 вересня 1934 року).

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич

Редактори: Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800

E-mail: svoboda@svoboda-news.com

Fax (973) 644-9510

Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:

Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата:

\$90.00 на рік, \$50.00 на півроку.

Для членів УНСоюзу – \$80.00 на рік, \$45.00 на півроку.

Електронна версія (www.svoboda-news.com) – \$40.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.

Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністрація / Оголошення

Володимир Гончарик

☎ (973) 292-9800 x 3040

Fax (973) 644-9510

E-mail adukr@optonline.net

Передплата

Володимир Гончарик

☎ (973) 292-9800 x 3040

E-mail subscription@svoboda-news.com

Думки, висловлені в матеріалах, підписаних конкретним автором, не конче віддзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода“ або її видавця.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Чи не час підбити підсумки?

У травні наступного року відмічати 80-річчя вбивства Євгена Коновальця, тому вже тепер варто уточнити, що матеріали про нього у „Свободі“ („Шляхом на Роттердам“) та Дмитра Андрієвського, надруковані 1958 року, є застарілі. Євген Онацький помер 1978 року. Однак він у своїх понад 30-ти статтях не визнав, що Кіндрат Полуведько був агентом ГПУ. Коли він помер, появилася книжечка-памфлет (1979) „У кублі зрадників“, де автори-кагебісти розповідають про його боротьбу „у тилу ворога“ і ставлять його на той самий рівень, що Рихарда Зорге і Миколу Кузнецова (останнього розстріляла УПА). Не знаю, чи були якісь відгуки на книжку споминів Павла Судоплатова у „Свободі“, в яких він визнає себе вбивцею полковника Є. Коновальця.

Чи не час підбити підсумки і вийти в люди з відповідними статтями до відзначення у травні 80-ї річниці трагічної події і спростувати попередні твердження Є. Онацького?

Книжка про полковника Є. Коновальця „Євген Коновалець та його доба“ містить деякі статті з матеріалами про вбивство полковника на підставі роттердамської преси. Мова про одного автора статті – Омеляна Кушпету, який використав понад 100 статей нідерландської преси від 23 травня до 5 червня 1938 року. Однак найважливіший матеріал пролежав невикористаний від 23 червня 1938 року до нинішнього дня (думаю, що не помиляюсь, інакше поправте мене). Ідеться про повідомлення про слідство роттердамських поліційних інспекторів, яке тривало місяць часу з точнішими деталями від тих, про які ми досі знали з останнього тижня перед

його вбивством. Тут записані розмови із Володимиром Стаховим, Ярославом Барановським, Романом Сушком та іншими. Є довша заява Ольги Є. Коновалець. Зверну увагу, що інспектори шукають не тільки відповіді від допитуваних про їхню співпрацю і думку про Коновальця, але також наголошують на їхніх біографіях. Матеріал має 75 сторінок. Я випадково його відкрив в інтернеті, але вже ніяк не можу ще раз попасти на нього. В мене на руках є 90 відс. матеріалу – бракує кілька сторінок. Якщо б перекласти цей матеріал українською мовою (а пізніше англійською мовою для використання у „Ukrainian Weekly“) була б велика користь для читачів „Свободи“.

Ось деякі приклади. Яким пашпортом користувався Є. Коновалець? Він мав литовський, а згодом, перебуваючи в Італії, мав італійські папери і мусів брати візу до кожної країни, але він приїхав з німецьким пашпортом – сфальшованим, як ствердило гестапо з Берліну, яке прибуло до Роттердаму для дослідження цієї справи. Воно також виявило, що пашпорт Барановського був сфальшований. Знайдено при вибуху бомби обручку, кольорові папірці, про що згадки в інших джерелах немає. Якби був доступ до матеріалів роттердамських інспекторів, то можна було б від них дістати копію пашпорту (вони зробили копію), копію летючки, яку перевозив до радянської України Коновалець та інші матеріали.

Осип Рожка,
колишній редактор „Америки“,
„Сівача“, „Авангарду“ і
публікацій у „Свободі“,
Філадельфія

Молодь взяла участь у ході

Я є пластунок-розвідувачка Іванка Яремчук і хочу розповісти про пластову участь в марші до катедри св. Патрика в пам'ять жертв Голодомору. Цього року українська громада в Нью-Йорку 18 листопада зібралася в історичному центрі Мангеттену, а в катедрі св. Патрика відбулося вшанування пам'яті мільйонів невинних жертв українського геноциду.

Пластова громада Нью-Йорку, під проводом станичної Талі Даниш, також взяла активну участь в цьому горічному вшануванні. Пластуни

зібралися біля Української католицької церкви св. Юра і разом з громадою пішли походом на 50-ту вулицю, на відправу соборної Панахиди в катедрі.

Пластуни з всіх сторін світу вшановують пам'ять жертв Голодомору. Пластовий провід в Нью-Йорку закликав пластову молодь до розмов під час щотижневих сходів і до молитви в пам'ять масового знищення українського населення.

Іванка Яремчук,
Нью-Йорк

Молоді учасники жалобної ходи в Нью-Йорку. (Фото: Іванка Яремчук)

Храм став центром української духовності

Серед тисячі християнських храмів Нью-Йорку є катедральний собор св. Трійці, який волею пастирів і парафіян перетворився на могутній центр української духовності, катедральний собор. Давня історія храму. З самого початку існування парафії її незмінними вірними є Олександр і Надія Северини, які майже 75 років пов'язані церковним шлюбом. 20 років тому я вперше відвідав цей оплот українства. З того часу багато що змінилося. Волею настоятеля і парафіян значні зміни в інтер'єрі собору відбулися за останні п'ять років. Увесь храм був розписаний, а вівтар оновлений. Після передчасної смерті настоятеля храму о. Костянтина його наступником став о. Тодор Мазур, який походить з гілки українських сіл, які після Другої світової війни залишились в Румунії. За його каденції храм перетворився на один з найвселюдніших православних соборів Нью-Йорку.

Завдяки великій допомозі Митрополита Української Православної Церкви США Антонія і Архiepіскопа Даниїла волею парафіян храм прийняв естафету однієї з найвселюдніших українських парафій. Після вдалого розпису храму іконописець з Румунії Косі Костантин створив цілу серію нових ікон на полотні, дотримуючись неовізантійських

традицій. 18 жовтня 2014 року після завершення оновлення храму відбулося урочисте освячення собору.

Невід'ємною частиною парафії є родина Гошовських. Оленка Гошовська – директор Української школи при катедрі св. Трійці. З її ініціативи вже п'ятий рік діє навчання для діточок-дошкільнят, де вони вивчають українські традиції і здобувають знання про українську мову. З ініціативи о. Т. Мазура створений український вертеп в Нью-Йорку. Вже три роки цей ансамбль дарує Свято Різдва для багатьох українців Америки. Він з успіхом виступав у власній катедрі, багатьох православних храмах Нью-Йорку, Нью-Джерзі та Вашингтону.

Настоятель о. Т. Мазур свої знання і любов до ближнього передав своєму синові Адріанові, який вже висвячений на диякона храму.

У громаді пам'ятають парафіян, які не дожили до наших світлих днів, але послідовно вкладали свої скромні збереження в закупівлю і розвиток храму. Це Віра і Вен'ямин Корсуні, Ангеліна Худий, Тетяна Дзіван і багато інших. Наступного року ми святкуватимемо 100-ліття Української Православної Церкви в США. Хай вогонь українського духу не згасає!

Олександр Толпигін,
Нью-Йорк

У академії почали дослідження

Дослідницька група Центру практичної психології та психотерапії Національного університету „Острозька академія“ проводить опитування з метою вивчення особливостей життєвих сценаріїв українських емігрантів. Будемо вдячні за допомогу у проведенні дослідження.

Опитування проводиться на засадах конфіденційності, результати представлятимуться лише в узагальненому вигляді. Сподіва-

ємось, що Ваш час, затрачений на такий обсяг роботи, сприятиме осмисленню життя та конструюванню майбутнього.

Запрошуємо письменників і науковців, представників мистецьких об'єднань заповнити нашу анкету. Моя електронна пошта: handzilevskahalyna@gmail.com

Галина Гандзилевська,
Острог, Рівненська область

Слово до наших дописувачів

Редактори „Свободи“, готуючи до друку дописи читачів та передплатників тижневика, щодня мають проблеми із тими з них, які забувають золоте правило підготування вісток про події – що, де, коли? Отже, у кожній вістці має бути зазначено, що саме, де і коли відбулося у громаді.

Дату події не замінюють слова: „одного соняшного дня“, „на початку тижня“, „нещодавно“, „вчора“, „у день свята“. Якщо подія тривала кілька днів (фестиваль, конференція і т. п.) просимо не писати „у четвер“, „у п'ятницю“, а подавати дату. Має бути зазначене місце події (місто, штат).

Називаючи прізвища, слід подавати не ініціали, а повні перші імена. Найчастіше дописувачі не подають перших імен згадуваних історичних осіб. Скорочені назви (аббревіатури) мають бути написані повністю.

Дописувач має подати дані про себе (ім'я та прізвище, поштову адресу, число телефону або електронну адресу), а при висиланні фотографії

слід подати ім'я та прізвище фотографа. До фотографії має бути підпис українською мовою, особливо стосовно прізвищ. Дехто з дописувачів пише: „фото 1“, „фото 2“, тоді як надіслані світлини мають інші позначення (наприклад, IMG 13007.JPG).

Деякі автори висилають до редакції статтю, а через кілька днів шлють її вдруге з зазначенням – „це виправлений текст“. Доцільніше відразу, не поспішаючи, підготувати остаточний варіант майбутньої публікації. Не варто двічі чи тричі посилати той самий матеріал, бо така практика викликає сумнів, чи надіслано одне.

Оскільки УНСоюз видає два періодики – українською та англійською мовами, варто посилати свої листи до тієї редакції, яка готує відповідне видання: українські тексти – до „Свободи“ (svoboda@svoboda-news.com), англійські – до „The Ukrainian Weekly“ (staff@ukrweekly.com).

Редакція

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Ен Апелбавм виступала в Бостоні

Петро Т. Волошук

БОСТОН. – 23 жовтня в Гарвардському центрі урядових та міжнародних досліджень з лекцією „Новий погляд на Голодомор: більшовицька революція та український Голод“ виступала Ен Апелбавм, історик, журналістка та лавреат Пулітцерівської премії. В залі не було жодного вільного місця. Ця лекція була частиною ретроспективних заходів під назвою „Україна у вогні революції 1917 року“, спонзорованих Українським Науковим Інститутом Гарвардського університету (УНІГУ) і присвячених подіям 1917 року.

Джерелом більшості матеріалів, які прозвучали під час лекції, була її нова книжка „Червоний голод: Війна Сталіна проти України“, яка побачила світ у видавництві „Даблдей“. Недавно Е. Апелбавм завершила двотижневу презентаційну туру в США. Виступаючи в Кембриджі, авторка подякувала вчепленню і співробітникам УНІГУ та Фонду Катедри Українознавства за підтримку цього дослідження з історії Голодомору.

Крім цього виступу, Е. Апелбавм також мала півторагодинну презентацію в Бостонському коледжі, а потім годинний виступ на станції WBZ-Radio/TV, яка є філією телестудії CBS. Радіостудія WBZ є однією з двох найстаріших радіостанцій у США, яка виходить в етер у 33-ох штатах, трьох канадських провінціях і на Бермудах.

Виступ на радіо складався з двох частин. Спочатку протягом перших 20 хвилин були запитання, на які відповідала Е. Апелбавм, що стосувалися, головним чином, України, Голодомору, його впливу на нинішні стосунки між Росією та Україною, анексії Криму Росією, війні на Донбасі, втручання Росії у вибори в США.

Друга частина цього інтерв'ю відбувалася у форматі передачі „Жіночий споглядач“, яка виходить шість разів на день протягом двох тижнів. Е. Апелбавм питали про її родинне життя, про її чоловіка Радослава Сікорського, колишнього міністра закордонних справ Польщі та спікера Сейму (зараз він очолює одну з приватних європейських консультаційних компаній), про її двох синів, яким зараз 19 і 17 років, а також про те, яким чином американка з Вашингтону опинилася у Варшаві. Вона пояснила, що вчилася в Єйлі, де вивчала східноєвропейську історію, а потім поїхала вчитися до Ленінграду та Варшави. Відтак Е. Апелбавм перейшла на журналістику і працювала фрілансером для багатьох видань. Її чоловік, хоча й народився у Варшаві, але походить з родини, яка у 1944 році, тікаючи від комуністів, залишила Польщу й оселилася в Англії. По закінченні Оксфордського університету Р. Сікорський у 1989 році повернувся до Польщі, де працював журналістом. Він зустрів свою майбутню дружину в поїзді, по дорозі до Берліну. Обидва журналісти їхали туди, щоб писати репортажі про падіння Берлінського муру.

Е. Апелбавм визнає, що, працюючи над книжкою про Голодомор, вона постійно мала справу з матеріалом, який був не тільки трагічним, але й дуже травматичним. Тому, щоб хоч трохи розв'язитися, вона з приятелькою проводила вихідні у замському будинку Сікорських, де готувала вибагливі страви. І через півтора року цей досвід вона втілила у книгу про польську кухню.

Це інтерв'ю було відредаговане й сформатоване спеціально для програми „Жіночий споглядач“ так, щоб його фрагменти припали на той час, який слухачі проводять в дорозі на

роботу чи додому.

Е. Апелбавм відвідала гарвардський Центр російських та євразійських досліджень ім. Дейвіса, де з нею провели інтерв'ю. Більшість питань стосувалася її нової книжки, Голодомору та стану нинішніх російсько-українських стосунків. Розмова тривала майже годину.

Потім Е. Апелбавм у супроводі Сергія Плохія, професора Катедри української історії ім. Михайла Грушевського Гарвардського університету і директора УНІГУ, зайшла в один з амфітеатрів Гарвардського Центру урядових та міжнародних досліджень, який на той час уже заповнили слухачі.

Представивши Е. Апелбавм і розповівши про її головні досягнення, зокрема, про її співробітництво з газетою „Вашінгтон Пост“ і з Лондонською Школою економіки, С. Плохій перерахував всі її головні публікації й окремо зазначив той факт, що її перша книжка „Історія ГУЛАГу“ одержала Пулітцерівську премію і була перекладена на 25 мов.

Потім С. Плохій розповів про останню працю Е. Апелбавм „Червоний голод: Війна Сталіна проти України“ і зауважив, що ця книжка є унікальною у своєму жанрі, тому що вона не лише виводить коріння українського Голодомору з російської революції 1917 року, але й пояснює зв'язок між нинішнім станом стосунків між Росією й Україною та подіями 1917 року, а також тим, що сталося під час Голодомору та масових репресій 1930-их років.

Далі він надав слово Е. Апелбавм. „Наприкінці 1920-их років, – сказала вона, – Сталін і політичне бюро Комуністичної партії прийняли рішення встановити повну контролю над селянством і повністю позбавити його всіх залишків економічної незалежності, у першу чергу, в Україні. Сталін прекрасно пам'ятав події 1919 року і затіяв раз і назавжди покінути з українським сепаратизмом. По всьому Радянському Союзу була оголошена політика суцільної колективізації, метою якої було перетворення господарів-фермерів на колективізований пролетаріат. Сталін вважав, що тільки в такий спосіб можна зламати хребет українському селянству, яке було основним джерелом опору новій владі, і головним носієм української національної пам'яті, мови, традицій і культури“.

Запровадження колективізації та захоплення селянських земель одра-

Ен Апелбавм виступає в Гарвардському центрі урядових та міжнародних досліджень.

зу ж викликало масовий спротив. Багато хто відмовлявся вступати в колгоспи та віддавати своє зерно чи худобу. А ті, що погодились стати колгоспниками, працювали абияк. В результаті різко впала продуктивність сільського господарства по всій країні. Нестача харчів дуже швидко спричинила голод.

Восени 1932 року Політбюро на вимогу Сталіна прийняло низку рішень, які призвели до поглиблення голоду в Україні. Різко збільшилися вимоги щодо постачання сільськогосподарської продукції з України, і, попри тяжку ситуацію в українському селі, держава продовжувала експортувати зерно за кордон. Більше того, мало не в кожне село чи колгосп направлялися загони військових, міліції та партійних активістів, які вилучали усі харчові продукти, худобу і навіть свійських тварин.

„Результати були катастрофічними, – продовжила Е. Апелбавм. – Протягом наступних шести місяців померло понад 4 млн. українців. Але репресії не обмежилися голодом. В той час, як українське село конало голодною смертю, радянські каральні органи, тобто ті самі люди, чийми руками здійснювався Голодомор, в той самий час розпочали репресії проти цвіту українського наукового, культурного і політичного життя. Вчені, діячі освіти, куратори музеїв, письменники, художники, священники, богослови, державні діячі, урядовці та й будь-хто із тих, хто працював на ниві українського мовоз-

(Закінчення на стор. 13)

**Наукове Товариство ім. Шевченка
в Америці**

запрошує на доповідь

кандидатки соціологічних наук

Тамари Марценюк

Фулбрайтівської стипендіатки
при Колумбійському університеті 2017-2018 рр.,
доцентки катедри соціології
Національного університету „Києво-Могилянська академія“,
дослідниці соціальної проблематики і гендерної
нерівності в сучасній Україні.

**Роль чоловіків у боротьбі
з гендерним насильством**

Вступне слово
доктора

Марти Кебало

(Нью-Йорк)

**В суботу, 9 грудня 2017 року
о 5-й годині по пол.**
в будинку НТШ
63 Fourth Ave (між 9-ою і 10-ою вулицями)
New York, NY 10003

Під час лекції Ен Апелбавм у „The Belfer Case Study Room“. (Фото: Крістіна М. Конрой)

Комітет приятелів УКУ провів благодійний обід

Микола Галів

НЬО-ЙОРК. – Благодійний обід на підтримку Українського Католицького Університету (УКУ) відбувся 5 листопада. Такі заходи свого часу почала проводити Українська Католицька Освітня Фундація (УКОФ), що постала у Чикаго. Її очолювали проф. Джефрі Вілз, а також його наступник, провідний член Маронітської Церкви східного обряду Джон Кері. Вони успішно збирали фонди для УКУ. Дж. Кері розпочав серед української діаспори улаштовувати публічні благодійні імпрези. (Я мав щастя познайомитись з ним у колі Романа й Ореста Кизиків у Нью-Йорку. Вони мене умовили очолити Комітет приятелів УКУ для улаштування благодійного обіду.)

Перший благодійний обід у Нью-Йорку відбувся заходами Комітету Приятелів УКУ і УКОФ при співпраці парафії св. Юра 6 листопада 2004 року. Зворушливе сло-

во виголосив о. д-р Борис Гудзяк. Подія пройшла з успіхом. З того часу благодійні обіди у Нью-Йорку відбуваються кожного року. Працю Дж. Кері успішно продовжує Олександр Кузьма.

Цього разу простора зала у готелі Сейнт Ріджис була ущерть заповнена. Контрадмірал, пластун Борис Лушняк провадив програмою обіду. Парох Римо-католицької церкви о. Майкел Перрі, українського походження, подвижник і жертводавець УКУ, провів молитву. Керуючий УКОФ О. Кузьма привітав гостей й розповів про діяльність фундації. На екрані було показано епізоди з поточного життя УКУ.

Виконуюча обов'язки Міністра охорони здоров'я України, д-р Уляна Супрун, колишній директор Школи реабілітаційної медицини УКУ розповіла про обставини і ситуацію в Україні, які треба було міняти для добра народу.

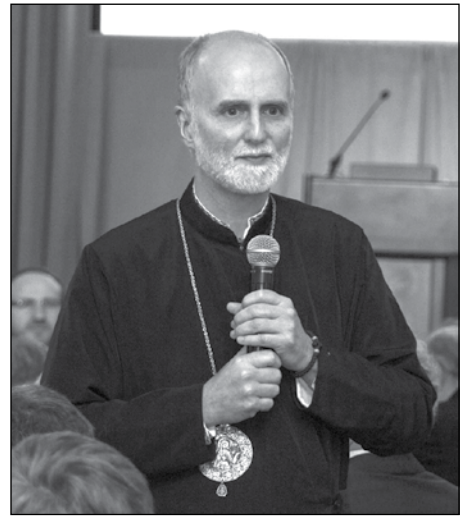
Віра Сливоцька (сопрано) своїм

співом полонила аудиторію, коли виконала низку пісень мовою оригіналів.

Вершиною вечора було виголосене слово Владики Б. Гудзяка – президента УКУ. Він розповів, як з Інституту Історії Української Греко-Католицької Церкви постала Богословська академія, а далі УКУ з унікальним університетським містечком, будова якого закінчена 2016 року. Первісний плян у 2010 році передбачав кошторис 35 млн. дол., а завершився у 67.1 млн. дол. Це сталося завдяки жертводавцям – українцям і неукраїнцям.

Адріян Сливоцький, великий подвижник і жертводавець УКУ, засновник Школи економії при УКУ, представив плян дальшого поширення і приєднання нових послідовників і прихильників для УКУ, назвав нові наукові програми УКУ.

Благодійний обід був успішним завдяки Комітетові Приятелів УКУ, зокрема Ірині Ярославич, Андріє-

Промовляє президент Українського Католицького Університету Владика Борис Гудзяк. (Фото: Роман Верхняк)

ві й Ірині Ленцикам, Анні Шпук-Нікітін і членам, які вклали багато праці.

Під кінець програми О. Кузьма назвав імена жертводавців. На закінчення о. Тарас Лончина провів молитву.

Відзначили 85-ту річницю Голодомору

ЛЕНСІНГ, Мишиген

Марія Зарицька

Головна Управа Союзу Українок Америки зобов'язала всі Округи влаштувати відзначення 85-ї річниці Голодомору. В Дітройтській окрузі вирішили, що цього року відзначення відбудеться в Мишигенському Капітолії в Ленсінгу, щоб привернути увагу законодавців, а особливо губернатора Річарда Снайдера до трагедії України. У

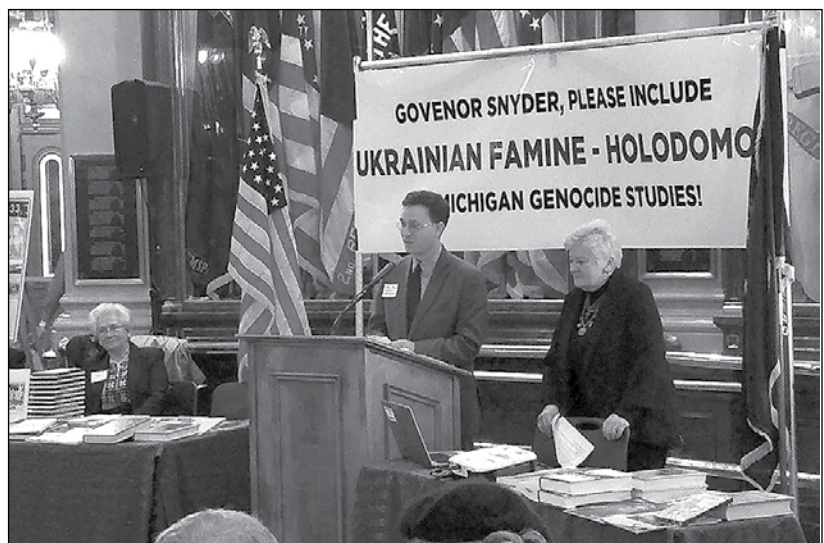
Відзначення 85-річчя Голодомору в Мишигенському Капітолії в Ленсінгу.

червні 2016 року губернатор підписав Закон, який вимагає, щоб у всіх школах штату викладали про світові геноциди. Цей закон особливо насвітлює Голокост і Вірменський геноцид 1915 року. Нашою метою було влаштувати інформаційну програму з музичною частиною, щоб зацікавити та приєднати співпрацю урядовців та вплинути на рішення додати Голодомор до переліку геноцидів.

Комітет домовився про приміщення в Капітолії, виготовив афіші та листівки, скомпановані Лізою Симоненко, закликав зголоситися на замовлений автобус з площі Церкви св. Йосафата у Ворені до столиці штату – Ленсінгу.

У дощовий день 23 студенти української Школи парафії Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії у Ворені, їхні вчительки Ірина Свитка, Дарія Кривий-Грега та Оксана Заваденко, парафіяни, пенсіонери та громадяни з Ворену, Стерлінг-Гайтсу, Гемтремку, Савтфілду, Лівонії, Трої, Роял-Овку, Ан-Арбору, Рочестеру та Ленсінгу (понад 150 осіб) прибули до прикрашеного прапорами США приміщення у Капітолії.

Присутні заспівали гімни США та України та помолилися за мільйони невинних жертв Голо-

У президії (зліва): Анна Мацелінська, Мартин Говриляк, Віра Андрушків, (Фото: Таня Петрина)

домору з о. Володимиром Рибичьким з парафії св. Йосафата у Ворені та о. д-ром Павлом Боднарчуком з Православної Катедрі Пречистої Діви Марії у Савтфілді.

Голова СУА Округи Дітройт Віра Андрушків прочитала лист від конгресмена Сандера Левіна, довголітнього друга і заступника американських українців. Вона зробила доповідь з прозірками про жорстокий геноцид, його трагічні наслідки і особливо приховування цієї трагічної події журналістами та урядами в 1932-1933 роках.

(Закінчення на стор. 10)

ПАРМА, Огайо

Олександр Федорчук

18 листопада українці Великого Клівленду зібралися в Катедрі св. Йосафата Української Католицької Церкви (УКЦ), щоб вшанувати пам'ять жертв Голодомору в 1932-1933 роках. Українські Злучені Організації (УЗО) запросили духовенство та громаду.

Голова УЗО, Марта Ліщинська звернулася до присутніх зі словами: „Сьогоднішнім відзначенням 85-ліття Голодомору ми започатковуємо цілорічну програму для нашої громади та включаємо молодь у процес поширення інформації про Голодомор поміж нашими сусідами, щоб з їхньою допомогою впливати на урядові інституції, для остаточного проголошення Голодомору геноцидом“.

Панахиду за жертв Голодомо-

ру очолив Владика-емерит УКЦ Роберт Москаль. Владиці співслужили настоятель Парафії св. Володимира Української Православної Церкви (УПЦ) в США о. Іван Наконечний, його соратник о. Михайло Гонтарук, настоятель парафії св. Андрія УКЦ о. Ігор Касіян, настоятель парафії Покрови Пресвятої Богородиці УКЦ о. Михайло Дроздовський, о. Микола Добруцький з України, настоятель парафії св. Трійці УПЦ Київського Патріархату о. Роман Загурський, о. шамбелян Іван Стевінський та настоятель парафії св. Йосафата УПЦ о. Богдан Барицький.

Після Панахиди, о. Р. Загурський у своїй проповіді торкнувся історії того злочину, нагадавши про звірські дії сталінського режиму.

Учні Школи українознавства Товариства „Рідна Школа“ (директор Мирослава Черен) та учні Школи українознавства ім. Тараса Шевченка (директор Володимир Бод-

нар) деклямували твори про Голодомор, якими викликали жаль, тривогу, сльози і водночас піднімали дух патріотизму, який є так необхідний

сьогодні у боротьбі за незалежність України.

Закінчили усе загальним співом „Боже Великий Єдиний“.

Під час Служби Божої (зліва): о. Роман Загурський, о. Михайло Дроздовський, о. шамбелян Іван Стевінський, о. Богдан Барицький, Владика Роберт Москаль, о. Іван Наконечний, о. Ігор Касіян, о. Михайло Гонтарук. (Фото: Олександр Федорчук)

МИСТЕЦТВО

Картини повернулися з небуття

Генеральний директор музею Юлія Литвинець.

Світлана Орел

КРОПИВНИЦЬКИЙ. – Виставка „Спецфонд 1937-1939 з колекції Національного художнього музею“ відбулася у Києві, тепер від 9 жовтня експонується у нашому місті і ще мандруватиме Україною. Розповідь генерального директора музею Юлії Литвинець, куратора проекту, повернула відчуття болю від усвідомлення, як цілеспрямовано і по-блужнірськи нищилося українське мистецтво.

„Уже у 1920-ті роки, – розповіла Ю. Литвинець, – радянська держава почала вилучати з українських музеїв старовинний посуд, золото, оправу для ікон. Частина продавали за кордон, дещо перемістилося в музеї Росії. Зокрема з нашого музею деякі предмети знаходяться у Музеї історії Кремля (на них досі збереглися наші інвентарні номери). Більшість художників, особливо молодих, з ентузіазмом сприйняли ідею соціальної революції. У 1919 році почала діяти Академія мистецтв (пізніше – Художній інститут). Студенти-художники мали обов'язкову практику на шахтах Донбасу, де вони організовували так звані зображувальні гуртки, навчали робітників малювати. Кращі учні з таких гуртків направлялись на навчання у академію, яке на той час оплачувала шахта. Одним із таких самородків став художник Василь Овчинников, пізніше – директор музею Західного і Східного мистецтва (нині – Національний музей мистецтв ім. Богдана та Варвари Ханенків). Його онука Олена – теж художниця, нині проживає у США.

У 1932 році вийшла закрита постанова про знищення усіх неформальних об'єднань художників. Україні було заборонено самостійно брати участь у Венеційських бієнале, як це було доти. Каральна машина, яка уже набрала обертів, ясна річ, не обійшла і художників.

Було створено спеціальний секретний запас, до якого з усієї України звозилися картини потенційних ворогів у розумінні тодішньої влади. Діяла комісія, що складалась із трьох осіб – директора приймаючої установи, представника НКВД та когось зі спеціалістів-мистецтвознавців. Усім мистецьким установам була дана вказівка про вилучення „неправильних“ картин і відправку у спецфонд.

У 1937 році спецфонд перевели у нинішнє приміщення Національного художнього музею: передбачалося, що усі картини та вилучені речі мали бути спалені. Тодішнього директора музею та кількох співробітників було розстріляно. Доноси на них писав науковець, який виконував обов'язки бібліотекаря музею.

Тим часом у підвалі зібралося 1,649 одиниць зберігання – про це свідчить інвентарна книга 1939 року. Живописних робіт виявлено близько 800. Почалася війна. Частина картин вивезли в Уфу, Росія, більшість залишилась на місці.

Німці, відступаючи, спорядили цілий потяг музейних предметів, були там і картини зі спецфонду. Але ешелон застряг у Кенігсбергу. Картинам знову пощастило: вони лежали у підвалі і збереглися. Після завершення війни їх повернули у місця збереження.

На початку 1950-их років знову був наказ: спецфонд знищити. На щастя, скоро помер Сталін і картини намотали на величезні вали, які й досі є у Національному художньому музеї. У такому вигляді їх мали відправити у Росію і там знищити. Але спрацювала таємна відвага співробітників і вони дожили до незалежності. Ще у 1987 році їх почали потихеньку розмотувати і досліджувати.

Виставка частково експонувалась у 1990-их роках. Але повністю відвідувачі Національного художнього музею побачили її у 2015 році.

На виставку прийшли керамічні звірі

Олександр Костирко

ЧЕРКАСИ. – 17 листопада обласний художній музей представив виставку робіт декоративно-вжиткового мистецтва Ольги Бердник-Отнякіної „Дивовижні звірі передзим'я”.

Виставка складається з 52 графічних робіт та 42 керамічних іграшок, що стали підсумком 30-річного творчого шляху мисткині. Вона добре знана в Україні як самобутній майстер керамічної авторської іграшки-свистунця і художниці.

Свій творчий шлях вона почала з втілення образів Марії Приймаченко і пізніше прийшла до зображення власних фантастичних звірів. Це 15-та особиста виставка художниці. За 30 років побачило світ майже 7,000 її іграшок. Творити допомагає їй чоловік Віктор – готує глину до роботи, виліплене дружиною випалює в печі.

Ольга Бердник-Отнякіна біля своїх виробів. (Фото: Олександр Костирко)

Майстриня клаптикового шиття показала твори

Георгій Лук'янчук

КИЇВ. – 3-23 вересня в Центрі української культури та мистецтва столиці відбулася виставка клаптикового шиття Ніни Янчуковської „Україна зоряної мови, Україна Божого буття”. До експозиції увійшло понад 40 робіт майстрині.

Н. Янчуковська – росла у бабусі і дідуся на мальовничій Чернігівщині, що зародило в дитячій душі ширшу любов і захоплення до рідної природи і стало невичерпним джерелом надхнення.

2008 року потрапила на кур-

си клаптикового шиття до Центру української культури та мистецтва. Відтоді вона перегорнула нову сторінку свого життя. Клаптикові твори майстрині вражають своєю м'якодією, сміливими художніми рішеннями та багатством сюжетів – від грецької та скандинавської мітології до українського фолкльору.

Також на виставці були представлені авторські сумки, ляльки, килими, акварелі мисткині. Епіграфом для багатьох її робіт стала поезія відомого українського письменника-фантаста Олеса Бердника.

Твори майстрині клаптикового шиття Ніни Янчуковської.

Відзначили 85-ту...

(Закінчення зі стор. 9)

Оля Лісківська відчитала уривок спогадів своєї матері Олени Лісківської, Романа Фігач – своєї матері д-р Валентини Савчук про Голодомор.

Представник мишигенського уряду Мартин Говриляк сердечно приві-

тавав учасників. При його активній допомозі відбулося це відзначення. Він запевнив, що вже опрацьовує додаток до попереднього закону, в якому домагається включити Голодомор в Україні до переліку геноцидів і додати двох українських представників до Комісії вивчення геноциду, де є 10 представників євреїв та п'ять вірменів.

В музичній програмі висту-

пив бандурист Микола Дейчаківський. Він розповідав про особливе історичне значення бандури в житті нашого народу і заспівав „Віє вітер”. Тетяна Бедрус закінчила відзначення символічною піснею про Голодомор „Свіча” на музику Мирослава Скорика.

Після програми стейтовий конгресмен М. Говриляк запросив учасників до залі депутатів, де привітав

їх та побажав успіху у розповсюдженні інформації про Голодомор-геноцид.

Комітет з відзначення 85-ої річниці Голодомору нагородив конгресмена С. Левина та представника мишигенського уряду М. Гавриляка Грамотами дружби і вдячності на громадській імпресії в Українському Культурному Центрі 5 листопада.

(Фото: Ірена Реєнт-Савіяно)

У Нью-Йорку вшанували пам'ять жертв Голодомору

Як повідомляла 24 листопада „Свобода“, у Нью-Йорку 18 листопада відбулась урочиста хода в пам'ять жертв Голодомору-геноциду в Україні 1932-1933 років. У Катедрі св. Патрика була відслужена соборна Панихида, виступили урядовці США і представники українських громадських організацій. На цій сторінці вміщено фоторепортаж про цю подію.

(Фото: Ірена Реєнт-Савіяно)

(Фото: Ірена Реєнт-Савіяно)

(Фото: Борис Буняк)

(Фото: Борис Буняк)

НОВИНИ НАУКИ

Кредитівка „Самопоміч“ Нью-Йорк підтримує видання УВАН

НЬЮ-ЙОРК. – 16 листопада президент Української Вільної Академії Наук (УВАН) у США д-р Альберт Кіпа і автор видавничого проекту „Леся Українка: доля, культура, епоха“ Тамара Скрипка, зустрілися з президентом Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч“ у Нью-Йорку Богданом Курчаком, щоб обговорити презентацію першого тому „Спогадів про Лесю Українку“ та долю майбутніх видання, на які УВАН отримала свого часу фінансову підтримку кредитівки. У ході короткої розмови учасники зустрічі зійшлися на однаковому баченні ролі подібних видань та їх функції у духовному житті діаспори та матерікової України.

Взаємини Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч“ з українською громадою зосереджуються на культурно-освітніх, наукових й літературно-мистецьких заходах і програмах. Оскільки УВАН ще від часу заснування у 1945 році головним пріоритетом визначила саме видавничу діяльність, то відповідно й звернення до кредитівки стосувались фінансової підтримки книжкових проектів. Одним з пріоритетних видавничих завдань УВАН було оприлюднення джере-

лознавчої бази про життя і творчість Лесі Українки. У 1970 році побачила світ фундаментальна праця Ольга Косач-Кривинюк „Леся Українка. Хронологія життя і творчості“. Це видання й понині є чи не найвартіснішим літописанням, фактознавчою базою біографії письменниці та її родини. Ініціатором видання була наймолодша сестра Лесі Українки Ізидора Косач-Борисова, член-кореспондент УВАН у США.

Друге видання джерельних матеріалів про життя і творчість письменниці – „Лариса Петрівна Косач-Квітка (Леся Українка). Біографічні матеріали. Документи. Іконографія“, видане УВАН у США в 2004 році, сьогодні вже є бібліографічною рідкістю. До збірника включено неопубліковані й маловідомі матеріали, подано велику іконографію родини Драгоманових-Косачів.

Третє видання „Лариса Петрівна Косач-Квітка (Леся Українка). Біографічні матеріали. Документи. Іконографія“ (друга книга) вийшла друком у 2015 році з фінансовою підтримкою д-р Лариси Біланюк.

В результаті пошуків Т. Скрипки, автора згаданого проекту, в архівах України, США та приватних

Зустрілися (зліва): д-р Альберт Кіпа, Тамара Скрипка та Богдан Курчак.

колекціях нащадків родини Драгоманових-Косачів зібрано матеріали до кількох джерелознавчих та монографічних видань. Зокрема, до третьої книги джерел про Лесю Українку. До неї увійдуть досі невідомі й неопубліковані матеріали, що зберігаються в родині О. Косач-Кривинюк у Торонто та в архіві Слов'янської бібліотеки у Празі (Чехія). У наступному році вийде друком другий том „Спогадів про Лесю Українку“. Заплановано видання книжки „Останній

рік у житті Лесі Українки“, монографії про родину Косачів та особисте життя Лесі Українки.

Нові видання повертають збережені упродовж століть традиції українського шляхетства, що відігравали вагомий ролі у відродженні української держави на зламі ХХ ст. І у цій важливій місії, яку взяла на себе УВАН, активним помічником є Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч“.

УВАН у США

Від початку...

(Закінчення зі стор. 1)

ще мовби живуть на різних плянтах, що Революція Гідності не дала гідності державі, що в ній далі панує корупція, жахливе зловживання чиновників своїм службовим становищем, цинізм, безкарність, зневаження основ сумління і християнської моралі.

Хіба можна чимось виправдати цей ганебний факт – що майже за три з половиною роки після загибелі Небесної Сотні в лютому 2014 року лише один-єдиний злочинець відбуває покарання? Це – інформація від самого керівника Департаменту спеціальних розслідувань Генеральної прокуратури Сергія Горбатюка.

А ось наступний пресумний факт: тільки від січня цього року до кінця вересня населення України зменшилося на 149 тис. осіб і тепер становить лише 42 млн. 275 тис.

Свідчать учасники Революції Гідності і антитерористичної операції:

Максим Музика: „Ми змінили трошки робочий стіл, поміняли якісь іконки, вигнали Януковича, але не змінили систему, котра дозволила Януковичеві з'явитися“.

Волонтерка Маруся Звіробій: „Суспільство втратило здатність до поступу, бо втратило єдність, котра панувала на Майдані“.

Сотник самооборони Майдану Андрій Янченко: „Кров'ю ми платимо за свободу, але тепер свобода

зобов'язує нас змінити систему“.

Депутат Верховної Ради і відомий український лікар Ольга Богомолець вважає, що недовершена революція дозволила збереженій старій системі занедбати в Україні усі соціальні спрямовані галузі. Зокрема вона говорить: „Україну в Конституції визначено, як соціальну державу, а тому всі антиконституційні псевдореформи, які погіршують соціальний захист громадян – злочинні. І якщо ми хочемо захистити Конституцію та наші основоположні права, ми повинні вимагати від уряду відмовитися від антинародної та антисоціальної політики. Покищо внаслідок злочинних псевдореформ уряду українці втікають з країни. Сотнями тисяч виїжджають науковці, інженери, управлінці, вчителі... Тільки медиків за останній час виїхало з України понад 66 тис. Наступний рік має стати роком переломним. Або уряд таки доб'є нашу країну своїми антинародними „реформами“, або ми змусимо їх згадати, що найвищою цінністю держави є люди, а Україна є соціальною державою“.

То так виходить, що завжди винна влада? А люди, а суспільство загалом – ідеальне? На цю тему – слухні міркування відомого українського публіциста Віталія Портникова:

„Шанс побудувати єдину демократичну і успішну країну все ще є, хоч і зменшується з кожним днем. Однак, цей шанс вимагає самоосудності і від влади, і також від суспільства. Влада повинна докласти зусиль

для надання процесам державного розвитку незворотності – навіть всупереч суспільним настроям і страхам – через власні рейтинги на виборах. Суспільство має відвикати від анархії і навчитися поваги до державних інституцій, навіть коли в них виявляються не найкращі, на думку окремого громадянина, представники естєблїшменту. Суспільство повинно навчитися контролювати цю владу. Громадяни повинні самі йти у владу – перш за все в місцеву.

Громадяни повинні бути готові до самостійного фінансування своєї політичної і громадської активності – на пожертви від великого бізнесу державу не побудувати.

Отже, пересічному українцеві потрібно взяти всю відповідальність на себе не тільки в повстанні, в революції, але і в процесі державного будівництва. Інакше нічого не вийде. Ми маємо зрозуміти одну просту річ. В результаті Майдану вдалося замінити вельми ефективну – з точки зору інтересів бандитів і Кремля – чужу владу на не дуже ефективну, але свою. Якщо це розуміння не прийде, наступна влада теж буде чужою“.

Жодна революція не спроможна моментально змінити життя людей. Вона покликана лише розбудити соборну суспільну свідомість і поглибити почуття відповідальності кожного громадянина за долю своєї країни. Та справа не лише у свідомості. Україна чекає від українців щирої і вірної синівської любові. Як справедливо підкреслює незалежний полі-

тичний експерт Михайло Басараб, – треба відчувати гордість за свою державу, відчувати національний гонор:

„У ці дні багато хто розмірковує про ментальний пасив, який ми отримали у спадок від советів. Він ускладнюється ще й тим, що багатостолітнє існування українців в межах чужих, ворожих, держав зформувало тепер у більшості з нас негативне ставлення до власної держави. Безліч наших проблем від того, що держава, хай тепер і своя, продовжує сприйматися як щось чуже або й вороже. Саме через це абсолютно нормально не дбати про наше, обманювати або красти в країні чи суспільного. Бо ж не існує спільного блага. Раз я живу у чужій мені державі, то маю дбати лише про своє, винятково особисте.

Йдучи за цією ж логікою, можемо припускати, що одне лише усвідомлення держави своєю здатне автоматично вирішувати багато наших проблем. Те саме стосується й державних діячів. Справжніми провідниками України здатні стати лише ті, хто матиме гациональний гонор. Для кого українське походження і держава буде самоцінністю, яка не потребуватиме якихось додаткових пояснень чи обґрунтування. Такі президенти не ставатимуть просто так на коліна у чужих столицях.

Це зовсім не означає, що у претендентів на провідництво не повинно бути інших критично важливих особистісних і професійних характеристик. Але національний гонор – понад усе“.

Субота, 10-го лютого 2018р.

Sheraton Parsippany Hotel – 199 Smith Road, Parsippany, NJ

54-ий Баль Дебютанток КУСУМ

За дальшими інформаціями відвідайте веб-сторінку www.cym.org/us/deb

Вечірній стрій обов'язковий

Ен Апелбавм...

(Закінчення зі стор. 8)

навства чи історії або виступав за незалежну Україну, були оббурхані, заарештовані, відправлені в табори або страчені“.

На думку Е. Апелбавм, Сталін ще з 1917 року ідентифікував Україну як основного ворога більшовизму. „В Москві було дві революції, а в Києві – три. Український рух очолила місцева інтелігенція, тому першим українським провідником був історик Михайло Грушевський. І більшовики одразу взяли курс на дискредитацію і знищення цього прошарку. Їхня ворожість походила від того, що ці українські діячі були революціонерами, але не більшовиками. Їхня економічна політика була досить радикальною і включала обов'язковий перерозподіл землі. Не забуваймо, що Україна була, в основному, селянською країною, більшість україномовного населення були селянами, і метою революції було виконання їхніх вимог“.

На думку Е. Апелбавм, така політика була занадто радикальною: „Російська імперія розпалася, і українське керівництво прагнуло стати частиною націотворення, яке тоді охопило всю Східню й Центральну Європу. Протягом кількох місяців Польща, Чехословаччина й балтійські країни стали незалежними державами, визнаними у всьому світі, й Україна мріяла про те саме“.

„Але більшовики, – як наголошує автор „Червоного голоду“, – з їхнім марксистсько-ленінським поглядом на світ, не могли допустити такого. Як і будь-хто, що одержав освіту в Російській імперії, вони просто не могли уявити собі незалежну Україну. Для них Україна, яка так довго була російською колонією, була не окремою країною, а південною Росією. Як і всі марксисты, вони завжди з підозрою ставилися до селян і не вірили в їхній революційний запал. А як революціонери, які бачили, що царат було повалено після хлібних бунтів, вони зтялися мати постійний контроль над українським збіжжям“.

Ленін направив в Україну загони своїх бойовиків і доручив їм організувати постачання хліба в революційний Петроград. Він також вимагав від них мало не щоденного звіту про їхню діяльність. Сталін, який тоді був народним комісаром з національних питань і безпосередньо відповідав за більшовицьку політику в Україні, був кривово зацікавлений у виконанні цих наказів. Він рішучо засуджував проголошення незалежності й робив усе можливе, щоб дестабілізувати український уряд у Києві.

У лютому 1919 року після запеклих боїв більшовики захопили Київ і більшу частину України. Вони одразу ж направили в усі міста загони ВЧК (державно-політичний карний орган) для організації масових арештів, і відрядили військові частини для реквізиції зерна. Одразу ж по всій країні спалахнули селянські повстання, мабуть, найбільші за всю історію Європи.

„Ці повстання, – як зазначила Е. Апелбавм, – дестабілізували більшовицьку владу, український уряд і всю економіку. Країна поринула в хаос. Протягом 1919 року десятки різних збройних сил окупували Київ. Біла Гвардія під командуванням Антона Денікіна захопила Одесу, Донбас, Харків і зупинилася за 200 кілометрів від Москви. Денікін, який не зміг порозумітися ні з

Ен Апелбавм і професор катедри української історії ім. Михайла Грушевського Гарвардського університету Сергій Плохій.

українцями, ні з поляками, зазнав тоді поразки, але перед тим, восени 1919 року, більшовики були, справді, налякані. Здавалося, що ще трохи, й Москва впаде. Цього, як ми знаємо, не сталося, але селянські повстання в Україні зробили все для перемоги контрреволюції. І радянське керівництво ніколи не забуло і не позбулося того страху. „Жахи“ 1919 року часто обговорювалися в кулуарах влади, і саме вони були причиною того, що на короткий період у 1920-их роках українське село одержало „послабку“.

„Одначе, – підкреслила Е. Апелбавм, – вони завжди були свідомі того, що будь-коли можуть спалахнути нові повстання. Більшовики ніколи не забували про загрозу, яка походила від куркулів і „селянської буржуазії“, і, мабуть, ніхто не переймався цим більше, ніж Сталін. Він не міг ні уявити, ні допустити появи незалежної України. Польсько-єврейський юрист Рафаель Лемкін, який є автором терміна „геноцид“, писав про наступ Сталіна на Україну як про клясичний приклад цього явища. Бо це й був зразок геноциду. Руйнування не лише індивідуальної, але всієї національної культури. І оскільки наслідки цієї трагедії були такими глибокими, то і мовчанка про неї була такою всеохоплюючою. А оскільки її вплив на демографію, психологію і політичну культуру країни був настільки глибоким, то Голодомор й дотепер позначається на тому, як українці та росіяни ставляться одне до одного й до самих себе, свідомо й підсвідомо“.

Е. Апелбавм зауважила, що тоді було фізично знищено ціле покоління української політичної, культурної та освітньої еліти, і що й зараз, три покоління по тому, ми гостро відчуваємо цю втрату. Все українське пост-Голодоморне суспільство продовжує жити в атмосфері страху й покірності перед державою. І це внутрішнє прийняття корупції й недовіра до будь-яких державних інституцій є ознакою й нинішніх часів.

„Сталін, – сказала далі Е. Апелбавм, – намагався знищити українську національну свідомість та українську мову. Тому він проводив політику повної русифікації, і ця тенденція дожила до останніх днів Радянського Союзу. В результаті багато росіян не вважають, що Україна є окремою державою з власною культурою і мовою. Принцип „розділяй і владарюй“ активно використовувався росіянами в 1930-их роках, коли вони скрізь сіяли клясову ворожнечу між українцями – тактика, яку вони використовують і дотепер. Хоча у кінцевому підсумку Сталін програв, але страхи, якими він так переймався, і досі живі серед російсько-

го керівництва. Вони не сумніваються, що суверенна, стабільна, демократична Україна, тісно пов'язана з Європою культурними й торговельними зв'язками являє собою загрозу кривим інтересам Росії, а точніше – її панівної кляси. Так само і Голодомор не зміг знищити Україну. Українська мова не зникла. Ця трагедія не зменшила потяг українців ні до незалежності, ні (і це дуже важливо!) до демократії, до справедливого суспільства, в якому українська держава представляла б інтереси українців. Сталін програв ще й тому, що, хоча у 1930-ті роки він і винищив цвіт українства, але їхній спадок і досі живий. У 1960-ті роки був черговий спалах національного життя, репресії 1970-их та 1980-их років не згасили потягу до свободи, а лише загнали його у підпілля, у 1990-ті роки це полум'я вийшло на поверхню, і на початку нового тисячоліття з'явилося нове покоління національно свідомого українства“.

„Так, було винищено мільйони людей, але українська нація вижила, – підсумувала свій виступ Е. Апелбавм. – Так, пам'ять про Голодомор замовчувалася, але сьогодні українці мають змогу обговорювати минуле своєї країни. Так, об'єктивна інформація про перепис населення була знищена, але зараз вчені можуть користуватися архівами. Роки терору залишили свої страшні сліди у свідомості нації, і рани, залишені тими часами, ніде не ділися, але, принаймні, зараз мільйони українців вперше в історії мають змогу дізнатися правду, а отже і розпочати процес зцілення“.

Після того протягом години присутні ставили авторів „Червоного голоду“ запитання на тему її виступу. Зокрема, її запитали, чи існують

якісь прямі і конкретні докази цього злочину. На що Е. Апелбавм відповіла, що, по-перше, Сталін ініціював і запровадив закони, спрямовані саме проти України. По-друге, на кордонах України стояли війська, які не дозволяли голодуючим тікати в більш „хлібні“ області СРСР. По-третє, існувала система „чорних дошок“, яка карала конкретні міста і села, які не виконували урядових плянів реквізиції харчів. Не кажучи про те, що в українських селян забирали все, що можна було з'їсти, і вони конали голодною смертю. Так, і в інших регіонах Радянського Союзу був голод, але головним чином це відбувалося там, де жили етнічні українці. Загалом, голод забрав життя майже 5 млн. радянських громадян. З них понад 4 млн. припадає на Україну, і всі ці смерті були спричинені прямими наказами Сталіна. Зв'язок між причиною і наслідками є прямим і переконливим. Іншим доказом цього є те, що, коли в ООН розглядалося питання про геноцид, представникові СРСР, обізнаному з усім, що сталося під час Голодомору, вдалося наполягти на тому, щоб у визначення геноциду не потрапило нічого, що могло би вказувати на саме цей злочин комунізму.

Е. Апелбавм також запитали, чи вдалося їй побачити бодай якийсь промінь світла серед того суцільного мороку, з яким вона мала справу, працюючи над цією темою.

„Так, – відповіла вона, – наприклад, мене особливо вразило, що були такі селяни, які, ризикуючи власним життям, ділилися зі своїми сусідами тим малим, що мали самі. Я також знайшла приклади того, як партійці на місцях підробляли звіти, які йшли до їхніх районних і обласних керівників і тим самим рятували своїх односельців від голодної смерті“.

На закінчення зустрічі С. Плохій представив присутній Пола Рабченюка, віце-президента Бостонського Відділу Українського Конгресового Комітету Америки (UCCA-Boston) і голову комітету, який займається питаннями Голодомору. П. Рабченюк вручив Е. Апелбавм грамоту та іменну медаль, яка відзначає її величезний внесок у справу вшанування пам'яті жертв Голодомору.

Після цієї урочистої частини Е. Апелбавм продовжила неформальну розмову з читачами і підписала свою книжку всім охочим. Весь наклад „Червоного голоду“, який був у розпорядженні гарвардської книгарні „Куп“, розійшовся протягом кількох хвилин.

(Переклад: Володимир Діброва)

Товариство Українських Інженерів Америки
Українське Лікарське Товариство Північної Америки
Український Інститут Америки

широ запрошують Вас на
традиційне святкування різдвяної

Я ЛИНКИ

з перекусом, напійками
та мистецькою програмою у виконанні
Учасників гурту - "Четверта хвиля"

в суботу, 16-го грудня, 2017р

(двері відкриті о год. 7:00 вечора, програма починається о год. 7:30 вечора)

в Українському Інституті Америки
2 East 79th Street, Нью Йорк

Вступ: \$45, студенти і емерити \$35

просимо випусувати чеки на „Ukrainian Engineers Society of America“

за інформацією просимо звертатися до (347) 301-1612

*Подбайте про Ваше завтра
вже сьогодні!*

*Відкрийте пенсійний рахунок,
щоб забезпечити своє майбутнє.*

3.30%^{APY*}

Пенсійні рахунки є забезпечені до 250,000 тис. доларів Державною Адміністрацією Кредитових Спілок - NCUA.

САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

Завжди професійна, конфіденційна та ввічлива обслуга.

ГОЛОВНЕ БЮРО: 108 SECOND AVENUE NEW YORK, NY 10003 TEL: 212-473-7310 FAX: 212-473-3251

Вигідно розташовані філії:

КЕРГОНКСОН:

6329 Route 209
Kerhonkson, NY 12446
Tel: 845-626-2938
Fax: 845 626-8636

ЮНІОНДЕЙЛ:

226 Uniondale Ave
Uniondale, NY 11553
Tel: 516 565-2393
Fax: 516 565-2097

АСТОРИЯ:

32-01 31st Street
Astoria, NY 11106
Tel: 718 626-0506
Fax: 718 626-0458

ЛІНДІНГІРСТ:

225 N. 4th Street
Lindenhurst, NY 11757
Tel: 631 867-5990
Fax: 631 867-5989

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:

Info@selfreliancenyc.org

ІНТЕРНЕТ:

www.selfreliancenyc.org

Поза Нью Йорком дзвоніть

безкоштовно:

Your savings federally insured to at least \$250,000
and backed by the full faith and credit of the United States Government

NCUA

National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency

*APY - Відсотки у річному відношенні з нараховуваною дивідендою. Дивіденда - 3.25% нараховувана денно може бути змінена без попередження.

Мистець намалював героїв Холодного Яру

Дмитро Бур'ян біля своїх картин.
(Фото: Олександр Костирко)

Олександр Костирко

ЧЕРКАСИ. – В музеї „Кобзаря“ 12 жовтня відкрилась виставка молодого художника Дмитра Бур'яна – портрети героїв Холодного Яру.

Мистець розповів: „Відтворити образи героїв Холодного Яру мріяв з юнацьких років. Ідея виникла після прочитання спогадів Юрія Горліса-Горського „Холодний Яр“. Книга підштовхнула до усвідомлення того, на якій землі я живу і хто мої предки. Гордість пройняла мою душу за силу і міць в боротьбі з окупантом. Знайшов вдалу мову виконання, підібрав матеріали (вугілля, сепія та

сангіна), якими малюеш портрет на одному диханні“.

Д. Бур'ян навчався в художніх школах ім. Данила Нарбута у Черкасах та ім. Тараса Шевченка у Києві, опісля у Національній академії образотворчого мистецтва і архітектури на відділенні скульптури. Головними наставниками були Олександр Михайлинський, Назар Білик та Адріан Балог.

З 2007 року відбулося п'ять персональних виставок. Неодноразово брав участь у спільних всеукраїнських виставках у Києві. Скульптури „Коник“ і „Тарас Шевченко в літньому саду“ виконані на фестивалі „Древляндія“, прикрашають парки Черкас.

Дмитро Бур'ян. Портрет Василя Чучупаки.

СКУ провів...

(Закінчення зі стор. 1)

вітального слова віце-президента Європейського економічного і соціального комітету Майкла Сміта. Вітальну промову виголосив президент СКУ Євген Чолій.

У своєму відеозверненні Комісар Євросоюзу з питань європейської політики сусідства та переговорів з розширення Йоганнес Ган ще раз підтвердив підтримку процесу реформ в Україні з боку ЄС. Директор з питань Європи та Центральної Азії при Європейській службі зовнішньої діяльності Томас Майр Гартінг підсумував поточний стан відносин між ЄС і Україною та поділився своїм баченням на майбутнє. Модератором урочистого відкриття була директор Представництва СКУ Марина Ярошевич.

Пленарні сесії форуму СКУ зосередились на п'яти основних темах: європейська інтеграція України, євроатлантична інтеграція України, Плян Маршала для України, людські права та протидія російській дезінформації. Програма також включала обговорення процесу реформ в Україні в контексті імплементації Угоди про асоціацію між ЄС і Україною та Поглибленої і всеосяжної зони вільної торгівлі, а також Мінського процесу.

На першій пленарній сесії доповідачі розглянули поточний стан реформ в Україні та ефективність

її антикорупційних заходів, поділилися власним баченням стратегічного розвитку України, включно з членством у ЄС. Модератором була Наталія Єрашевич. Доповідачами були: голова Групи підтримки України при Європейській комісії Пітер Вагнер, голова делегації Парламентського комітету Асоціації ЄС-Україна при Європейському Парламенті Даріуш Розаті, співголова Парламентської асамблеї Європест Маріан Лупу, член Комітету із закордонних справ при Європейському Парламенті Елмар Брок та член Платформи громадянського суспільства ЄС-Україна при Європейському економічному і соціальному комітеті Анджей Адамчик. Віце-прем'єр-міністр України з питань європейської та євроатлантичної інтеракції Іванна Климпуш-Цинцадзе виступила з доповіддю „Складні виклики для України: протидія російській агресії та одночасне просування реформ“.

Другій пленарній сесії передувала ключова доповідь помічника Генерального секретаря НАТО з питань публічної дипломатії, Посла Такана Ілдема, який представив відносини між НАТО і Україною та окреслив майбутні перспективи. Модератором був старший науковий співробітник з питань безпеки та оборони Німецького фонду Маршала Бруно Лете. Доповідачами були: глава Місії України при НАТО Вадим Пристайко, президент Центру європейських досліджень ім.

Вілфріда Мартенса та колишній Прем'єр-міністр Словаччини Мікулаш Дзурінда, заступник Генерального секретаря з питань політики Парламентської асамблеї НАТО Руксандра Попа та голова Відділу політики при „Расмуссен Глобал“ Яна Кобзова.

Учасники третьої пленарної сесії обговорили потребу та потенційні вигоди Плян Маршала для України. Модератором була старший аналітик Європейського політичного центру Аманда Пол. Доповідачами були: депутат Сейму Литви та автор ідеї Плян Маршала для України Андріус Кубіліус, голова Групи дружби ЄС-Україна Пятрас Ауштрявічюс, член Комітету із закордонних справ при Європейському Парламенті Тунне Келам та директор з питань Європи, східного сусідства та Близького Сходу при Генеральному директораті з гуманітарних питань і цивільного захисту Європейської Комісії Жан-Луї де Брауер.

На четвертій сесії учасники прокоментували ситуацію з людськими правами на тимчасово окупованих територіях Криму та східній Україні. Модератором дискусії була д-р Ольга Бурлюк, науковий дослідник Центру вивчення ЄС при Університеті Гента. Доповідачами на сесії були: регіональний координатор з питань Європи при Коаліції на підтримку Міжнародного кримінального суду Вірджіні Амато, координатор проєктів при Бюро демократичних інституцій

та людських прав Катерина Рябіко, заступник голови правління Центру громадянських свобод Олександра Романцова та дружина незаконно ув'язненого Російською Федерацією журналіста Романа Суценка – Анжела Суценка.

П'ята пленарна сесія була зосереджена на російській дезінформації, її загрози для цивілізованого світу та можливих контрзаходах. Модератором був керівник Східного стратегічного комітету Європейської служби зовнішньої дії Джейлз Портман. Доповідачами були: голова Підкомітету з питань безпеки та оборони при Європейському Парламенті Анна Фотиґа, директор Євразійського центру ім. Діну Патрічу при Атлантичній раді Посол Джон Гербст, старший спеціаліст з питань Росії та Західних Балкан при відділі НАТО з питань публічної демократії Роберт Пшел, виконавчий директор Європейського фонду за демократію Єжи Пом'яновський, директор з політичних питань Центру європейських досліджень ім. Вілфріда Мартенса Ролянд Фройнденштайн та член Платформи громадянського суспільства України-ЄС при Європейському економічному і соціальному комітеті Індре Варейкіте.

Заключне слово мав Е. Чолій, який вручив Почесну грамоту членові Комітету із закордонних справ при Європейському Парламенті Т. Келамові за його внесок у підтримку України в ЄС.

„Русинський“ абсурд...

(Закінчення зі стор. 4)

ється, що це щось окреме і з українцями не має нічого спільного. Безсумнівно сепаратистську ідею програми підкреслюють заставки під російський триколір.

Як записано на тій же сторінці, програма йде „русинською мовою“. Що це за винахід, слід би поцікавитися у лінгвістів. Бо „русинських мов“ у світі є вже декілька, але жодна з них для Закарпаття не підходить. Закарпатські діалекти не мають офіційної кодифікації, тому не можуть бути проголошені окремою мовою. Покищо це говірка у варіанті: „Хто, як знає, так і говорить“.

Ведуча програми Віра Кобулей та її „русини“ мовлять якимось страхотливим суржилом, переповнений русизмами на кшталт „ізнавний“, „ізданіє“, „опитний“, „проізведеніє“, „воспітаніє“, „печать“, „обобщають“, „жизнь“, „шествіє“, „проісхождение“

тощо. Про яку культуру мови, що для будь-якого ТБ завжди є незаперечною цінністю, може йтися за таких умов? Це тим паче шокує, що в Ужгородському університеті є чимало науковців-діалектологів, які навчили би В. Кобулей та її гостей висловлюватися по-народному. Але біда в тім, що без русизмів воно все буде виглядати занадто по-українськи. Як тут будеш пропагувати окрему „мову“?

З 2008 року Закарпатське обласне телебачення через „Русинську родину“ пропагує, що русини – це окремий народ. Колиш це робилося абсолютно відверто, брали-

ся інтерв'ю у відомих сепаратистів, їм присвячували цілі програми. В останні рік-два це вже робиться стриманіше, але дух програми залишився той самий.

Цікаво, що тепер „Русинська родина“ може розповідати і про відомих українців (як-от музикознавець Володимир Гошовський, письменник Василь Басараб чи навіть художник зі Стрия Ігор Панейко), але, ясна річ, ані словом не викаже їхню українську національність, приписуючи всіх за умовчанням до окремого „мужнього народу“.

Цей абсурд давно мав скінчитися. Була розумна думка перейменува-

ти програму на „Закарпатську родину“ і там вже розповідати про місцеві звичаї чи діячів, не ділячи їх на „русинів“ та „антирусинів“. І навіть народній говірці могло би там знайтися своє місце. Але „сепаратисти“ заперечували, бо вони втрачали головну трибуну. І „Русинська родина“ трічі на тиждень (причому у прайм-тайм – суботній вечір!) далі залишається рупором ідеї, що закарпатці – це інший народ. Українська ж держава вкотре виступає у ролі „корисного ідіота“, яка сама собі творить проблему та ще й за свої гроші.

Ужгород

ХРИСТИНА БРОДИН
Ліцензований Продавець
Страховання Життя
CHRISTINE BRODYN
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.

187 Henshaw Ave.
Springfield, NJ 07081
Tel.: 973-376-1347

ОКСАНА СТАНЬКО
Ліцензований продавець
Страховання Життя
OXSANA STANKO
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.

32 Peachtree Rd.
Basking Ridge, NJ 07920
Tel.: 908-872-2192; email: stankouna@optimum.net

ARKA

Вишиванки, хустки, нитки,
тканина до вишивання, рушники,
коралі, пояси, кераміка, різьба

89 East 2nd St., New York, NY 10009

Tel.: 212-473-3550

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Провели майстер-класи для аніматорів

ЗАЗДРИСТЬ, Тернопільська область. – 30 вересня-1 жовтня на базі Музейно-меморіального комплексу ім. Патріярха Йосифа Сліпого відбулися майстер-класи для християнських англословних аніматорів, яку організувало Релігійне Товариство Українців Католиків „Свята Софія“ США у відповідь на зацікавлення учасників третьої благодійної літньої школи англійської мови. Лекції вів о. Роман Мірчук, адміністратор церкви Вознесіння Господнього в Одесі.

У майстер-класах взяли участь юнаки та дівчата з Київської, Львівської, Тернопільської та Івано-Франківської областей. Метою було підготування аніматорів, які, володіючи англійською мовою, могли б організовувати та проводити християнські табори для бажаючих поглибити знання цієї мови. Лекційні науки та богослужіння велись англійською мовою.

Благодійні літні школи англійської мови, які відбуваються у Заздрості, гуртують молодь з усіх куточків України. Цьогоріч у проєкті взяли участь 29 юнаків та дівчат з семи областей України. Товариство „Свята Софія“ передбачає продовження цієї ініціативи в липні-серпні 2018 року.

18-19 листопада відбулася друга майстер-класа для християнських англословних аніматорів. Ключовим елементом занять була участь англословного священика о. Мартина Хоміва, адже лекційні науки та богослужіння велись англійською мовою. Під час семінара він ознайомив учасників з історією та християнськими традиціями Різдва у Великій Британії. Слухачі також переглянули мовою оригіналу фільм про святкування Різдва на фронті Першої світової війни.

Товариство „Свята Софія“ США

Заняття провадить о. Роман Мірчук, адміністратор церкви Вознесіння Господнього в Одесі.

На фестивалі були гості з 11 країн

Виступає хор хлопчиків „Менестрелі“ Київської дитячої школи мистецтв ім. Михайла Вериківського під орудою хормайстра Анни Павлушенко. (Фото: Георгій Лук'ячук)

Георгій Лук'ячук

КИЇВ. – 30 вересня-8 жовтня у Києві відбувся XXVIII Міжнародний фестиваль „Київ Музик Фест“. Було представлено музику України, Польщі, Словаччини, Литви, Франції, Німеччини, США, Азербайджану, Великобританії, Австрії, Росії. На фестиваль завітали композитори Станіслав Круповіч, Мартин Бортновський і Мартин Рупочинський (Польща), диригент Віктор Ямпольський (США), виконавці Андрій Війтович – альт (Великобританія), Соломія Сорока – скрипка, Артур Грін – фортепіан (оби-

два – США), Ліза Гессе – скрипка, Роман Юсипей – баян (обидва – Україна-Німеччина), дитячо-юнацький хор „Pueri et Puellas Cantores Plocenses“ (керівники – Анна і Віктор Брамські, Польща).

Відбулось п'ять симфонічних і стільки ж хороших, 10 камерних концертів (два з участю Національного ансамблю солістів „Київська камерата“ під орудою Валерія Матюхіна), концерти народної та духової оркестрів і багато іншого. Організаторами і співзасновниками фестивалю були Національна спілка ком-

(Закінчення на стор. 18)

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР ДУМКА

ЗАПРОШУЄ ВАС НА РІЗДВЯНІЙ КОНЦЕРТ

ВОЗВЕСЕЛІМСЯ

ДИРИГЕНТ ВАСИЛЬ ГРЕЧИНСЬКИЙ

У ПРОГРАМІ БЕРЕ УЧАСТЬ ХОРОВА СТУДІЯ „МОЛОДА ДУМКА“

НЕДІЛЯ, 17 ГРУДНЯ 2017

НЕДІЛЯ, 14 СІЧНЯ 2018

St. John's Ukrainian Catholic Church
60 N Jefferson Rd, Whippany, NJ 07981
1:30 PM

St. George's Ukrainian Catholic Church
30 E 7th St, New York, NY 10003
2:00 PM

Квитки: Перед Концертом | www.dumka.org | 718.629.7257

\$20
Для
Дорослих

\$15
Для
Студентів

Free
Для
Дітей

SELF RELIANCE NEW YORK
Federal Credit Union
САМОПІМІЧ - НЬЮ ЙОРК
Федеральна Кредитова Кооперативна

ANNUITIES PREMIER NINE*

4%

ALSO AVAILABLE:
SELECT SEVEN – 3.5%*
STARTER FIVE – 3.0%*

Contact us:
888-538-2833

* First year rate. Second Year Rate – 3.0%.
All annuity rates are subject to change. Not available in all states.

Ukrainian National Association, Inc.

2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054
General information: 800-253-9852 • Fax: 973-292-0800
www.UkrainianNationalAssociation.org
facebook.com/UkrainianNationalAssociation

Фестиваль духовної музики відбувся у Полтаві

Валентина Шемчук

ПОЛТАВА. – 22 жовтня відбувся V відкритий регіональний фестиваль духовної музики „Небесні перевесла“, який щороку організовують Консисторія Харківсько-Полтавської єпархії Української Автокефальної Православної Церкви (УАПЦ) та Управління культури обласної адміністрації за сприянням Центру народної творчості та культурно-освітньої роботи й обласного методичного кабінету навчальних закладів мистецтва та культури.

Учасники мистецького свята принесли квіти до пам'ятника Тарасові Шевченкові, звідки Хода пам'яті рушила до Хреста українським загиблим козакам. У почесній варті біля меморіалу стояли козацькі громадські формування Кременчука „Українські козаки“ та

„Козацька Січ „Пивиха“. Була відслужена Літія за спокій душ загиблих за волю України.

Фестиваль „Небесні перевесла“ гостинно зустрів Полтавський краєзнавчий музей ім. Василя Кричевського. Мистецьке зібрання присвятили видатному хормайстрові, композиторові Григорієві Давидовському, котрий у Полтаві відійшов у вічність.

Концертна програма розпочалася молитвою „Отче наш“ Миколи Леонтовича у виконанні хору „Ставропільського крайового ставропільського братства св. апостола Андрія Первозваного під орудою диригента Руслана Ляшенка.

Мистецтво духовного співу подавали 11 творчих колективів Полтавщини – ансамбль пісні і танцю „Лтава“ ім. Валентина Міщенка, народний академічний ансамбль

„Тисяча років музики“, хори музичного училища й єпархії УАПЦ, дитячого православного центру „Янголи з небес“, народний вокальний ансамбль „Дивоцвіт“ з Лохвицького району, вокально-художньо-самодіяльний колектив „Дивограй“ з села Івашків, вокальні ансамблі „Передзвін“ з Оржиці, ансамблю „Мадригал“ Кременчуцької дитячої музичної школи.

Зведений хор учасників фестивалю. (Фото: Раїса Прокоф'єва)

2018 SCOPE TRAVEL NEW LOWER RATES!!

◆ EASTER IN LVIV

Date: April 2–10, 2018 (9 Days - \$890 tw)

Includes: George Hotel, transfers, buffet breakfast daily, two city tours + Krechiv, Easter Sviachene

Optional: Zarvanytsia Monastery & Ternopil or 2 day Karpaty/Yaremche excursion

◆ UKRAINE: HISTORY & CULTURE

Date: June 7–23, 2018 (17 Days - \$2200 tw)

Includes: 8 day Dnipro Cruise, main deck, 3 meals daily and all off shore excursions (Kyiv, Zaporizzhia, Kherson, Vilko-Danube Delta, Odesa), Verkhovyna -Carpathian Mts (4) and Lviv.(4)

Plus: Ivano Frankivsk, Yaremche and Kolomyia, Pip Ivan observatory (6084 ft) and Cheremosh River white water rafting. 2 meals daily, all sightseeing, fully escorted throughout. **This tour is organized in cooperation with Manor College (Jenkintown, PA) and the Precarpathian University of Ivano Frankivsk (Ukraine).*

Tour Director: Prof. Adriana Helbig

◆ DNIPRO RIVER CRUISE & LVIV

June 7–20, 2018 (14 Days - \$1590 tw)

All-inclusive escorted 8 day Dnipro Cruise, main deck, 3 meals daily and all off shore excursions

(Kyiv, Zaporizzhia, Kherson, Vilko-Danube Delta, Odesa).

Also - Lviv (3) George Hotel, transfers, buffet breakfast daily and two city tours. **Optional: Slavsk full day excursion includes ski lift ride and lunch*

◆ DNIPRO RIVER CRUISE

June 7–15, 2018 (8 Days - \$1190 tw)

All-inclusive escorted 8 day Dnipro Cruise, main deck, 3 meals daily, all off shore excursions and round trip transfers (Kyiv, Zaporizzhia, Kherson, Vilko-Danube Delta, Odesa).

◆ BEST OF UKRAINE

Departures: July 12-22 and Aug 2-12

(11 days - \$1890 tw)

All-inclusive 11 day escorted tour includes arrival transfer, two meals daily and all sightseeing including entrance fees.

Kyiv, Kamianets Podilsky, Yaremche, Lviv plus: Dnister Riverboat Ride, Chernivtsi, Bukovel Ski Lift and Kolomyia.

◆ AUTUMN IN UKRAINE

Sept 12-23, 2018 (12 Days - \$1790 tw)

All-inclusive 15 day escorted tour: Kyiv, Baturyn, Chernyiv, Verkhovyna (Carpathian Mts) and Lviv plus: Ivano Frankivsk, Yaremche Kolomyia and Bukovel Ski lift ride. Arrival transfer, 2 meals daily and all sightseeing including entrance fees.

◆ SICILY - Palermo & Catania

September 13–22, 2018 (10 Days - \$1890 tw)

Registration deadline: Dec 15, 2017

Four star hotels, buffet breakfast daily and 4 dinners. Basic city tours in Palermo, Piazza Armerina, Catania and Taormina. Optional: Monreale, Segesta + Erice, Mt. Etna, Siracusa + Racusa excursions. **Extend your stay for 5 more days, Sep 22- 27 at a beachfront hotel with view of Mt. Etna in Giardini Naxos, (10 kl from Taormina)*

BONUS - If we receive your deposit for any of the Ukraine tours (from JUNE through SEPTEMBER 2018) by January 30, 2018, you will have 2 free days in Lviv at a group hotel! Buffet breakfast included.

NOTE – does not apply to Dnipro Cruise June 7, 2018 departure.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

Happy Holidays!

* ALL INCLUSIVE ESCORTED GROUP TOURS

www.scopetravel.com 201.463.4656
scope@scopetravel.com

DNIPRO LLC.

- Туристичні послуги: авіаквитки і візи в Україну та інші країни
- Грошові перекази у всі країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки
- Телефонні картки: 80 хвилин розмови за 5 дол.

ROSELLE, NJ
645 W. 1st Ave.
Tel.: (908) 241-2190
(888) 336-4776

CLIFTON, NJ
565 Clifton Ave
Tel.: (973) 916-1543

PHILADELPHIA, PA
1916 Welsh Rd., Unit 3
Tel.: (215) 969-4986
(215) 728-6040

ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ ТА КОНТЕЙНЕРИ В УКРАЇНУ

2200 Route 10 West, Suite 109
Parsippany, NJ 07054
(973) 538-3888 • Fax: (973) 538-3899

ROXOLANA

INTERNATIONAL TRADE, LTD
e-mail: roxolanaltld@roxolana.com
web: www.roxolana.com

ПАКУНКИ В УКРАЇНУ

МОРЕМ • АВІА

Вага від 10 до 150 фунтів *

- Пересилайте пакунки до нас через UPS.
- Додаткова знижка для організацій.
- Користуйтеся нашими ARS наліпками.
- Для замовлення наліпок, для підбору пакунків телефонуйте: (973) 538-3888.
- Пакунки до Росії, Латвії, Литви, Естонії, Білорусі, Молдови, Казахстану, Грузії, Вірменії, Польщі, Чехії і Словаччини.
- Готові продуктові пакунки з каталога.
- Медикаменти на замовлення до України.

ROXOLANA Travel

- У нас можна замовити авіаквитки на будь-які авіакомпанії до більшості європейських країн.
- Візові послуги до України (без запрошення).
- Зустрічаємо і відвозимо на автовокзал.
- Пашпортні послуги. Обмінюємо старі пашпорти на нові українські.

ROXOLANA Money Service

ПЕРЕСИЛАЄМО ГРОШІ В УКРАЇНУ:

Сума	Оплата	Сума	Оплата	Сума	Оплата
\$100 - \$7	\$400 - \$12	\$800 - \$17			
\$150 - \$10	\$500 - \$12	\$900 - \$20			
\$200 - \$10	\$600 - \$15	\$1000 - \$20			
\$300 - \$12	\$700 - \$17				

Сума вище \$1000 - Оплата 2%

Маємо ліцензію на пересилку доларів.
Також пересилаємо в інші країни.

* Додаткова оплата за доставку.
Існують певні обмеження.

ЗАМОВЛЯЙТЕ

Харчовий пакунок „Родинний“ з каталога

вміст пакунка:

борошно - 20 ф., гречка - 10 ф.,
оля - 1 гальон, тушонка - 3 ф., салями - 3
ф., родзинки - 3 ф., дріжджі - 1 ф.,
кава мелена - 2 ф., шоколад - 2 плитки.
Ціна \$99 за 51 ф.

1-888-PAKUNOK (725-8665)

На фестивалі...

(Закінчення зі стор. 16)

позиторів і Міністерство культури України.

Фестиваль проходив під знаком ювілеїв двох видатних українських композиторів – 75-річчя від дня народження Євгена Станковича і 80-річчя Валентина Сильвестрова.

Відкрив фестиваль авторський вечір В. Сильвестрова у день його народження. У Міжнародний день музики 1 жовтня прозвучали вокально-симфонічні духовні твори польських клясиків Станіслава Монюшка і Войцеха Кіляра (з участю Заслуженої симфонічної оркестри Українського радіо, дитячо-юнацького хору з Польщі, хору хлопчиків Національної музичної академії України ім. Петра Чайковського, солістів Національної опери. Авторський вечір Є. Станковича відбувся 3 жовтня. А закривав фестиваль 7 жовтня мистецький проект „Простір звука й тиші“ з творами провідних українських композиторів Мирослава Скорика, Ігоря Щербакова, Сергія Пілютикова, Івана Тараненка, а також Френка Тічелі (США) і С. Круповіча (Польща). Цікавою також була програма „3 музичної Шевченкіани“ у виконанні Державної академічної естрадно-симфонічної оркестри України (диригент – Микола Лисенко) і Академічного хору ім. Платона Майбороди Українського радіо (художній керівник і диригент Юлія Ткач). Її було складено з прем'єр вокально-симфонічних композицій відомих сучасних українських авторів Лесі Дичко,

Михайла Шведа, Віктора Степура, Богдана Кривоуста.

Три хороших імпрези фестивалю проходили у Михайлівському Золотоверхому соборі, Лютеранській церкві св. Катерини та Костелі св. Олександра. Два інших концерти представили творчість сучасних українських композиторів: співали Академічний камерний хор „Хрещатик“ (диригент Павло Струць) і дитячий хор „Либідь“ (керівник Лариса Чинчева).

Духовні концерти виконав на фестивалі Ансамбль клясичної музики ім. Бориса Лятошинського (диригент Ігор Андрієвський). Щемливою нотою фестивалю стали два концерти „In memoriam“, якими організатори фестивалю віддали данину пам'яті колегам-композиторам, котрі вже поринули в інші світи.

На концерті Національного заслуженого академічного оркестру народних інструментів (художній керівник – Віктор Гуцал) пролунали твори Юрія Шевченка, Миколи Стецюна і прем'єра музичного дійства-феерії „Софія Потоцька“ Олександра Костіна (концертне виконання).

Відбувся концерт-презентація першого компакт-диска скрипкової музики Є. Станковича. Вперше за багато років у фестивалі брала участь Національна академічна духовна оркестра України (диригент і композитор Володимир Рунчак).

Фестиваль пропонує з кожним роком все ширший спектр жанрів, стилів, тем і форм. З кожним роком в ньому беруть участь все більше цікавих композиторів та виконавців – артистів.

UKRFCU.com
Ukrainian Selfreliance Federal Credit Union

EXCLUSIVE CLOSING COSTS SPECIAL

Save \$1,000 or up to all closing costs with a UKRFCU mortgage
Easier to be approved than ever before!

LIMITED TIME OFFER:

Loan Amount:
\$250,000 or more
Closing Costs:
UKRFCU pays: 100%
Borrower Pays: \$0

Loan Amount:
\$200,000 - \$249,999
Closing Costs:
UKRFCU pays: \$2,000
Borrower Pays: Balance

Loan Amount:
\$100,000 - \$199,999
Closing Costs:
UKRFCU pays: \$1,000
Borrower Pays: Balance

Terms and Conditions:

Available for purchase, internal and external refinances on primary residences. Investment properties and vacation homes not eligible. Loan amount minimum is \$100,000 to be eligible for Exclusive Closing Cost Special. Closing costs are inclusive of the mortgage application fee, appraisal fee, commitment fee, title service charges, and government recording fee. Borrower will be refunded. Qualified applicants must be members or sign-up for membership in the UKRFCU. New memberships are subject to UKRFCU membership terms and disclosures (see membership eligibility at www.ukrfcu.com or inquire at any USFCU location). This offer is non-transferable and cannot be combined with any other offer. Loans are subject to approval criteria, not all applicants will qualify. Offer is subject to change or withdrawn without notice. Offer is valid starting November 1, 2017.

Philadelphia | Jenkintown | Trenton | Feasterville
www.ukrfcu.com

Federally Insured by NCUA

Call our Mortgage Department today: 215-725-4430

Принесли квіти в пам'ять Олени Кульчицької

Тетяна Будар

БЕРЕЖАНИ, Тернопільська область. – До 140-річчя з дня народження художниці Олени Кульчицької, педагога, лавреата Державної премії ім. Тараса Шевченка працівники Музею книги, школярі й педагоги 15 вересня поклали квіти до меморіальної дошки О. Кульчицької, біля якої згадали про творчі здобутки видатної художниці. Відбулися виставки робіт учнів Бережанської художньої школи та „Олена Кульчицька: спадщина для України і світу“, презентація бібліографічного покажчика „Олена Кульчицька: із Бережан – у широкий світ“, художньої листівки з графікою О. Кульчицької „Бере-

зовий хрест“. Для відвідувачів музею науковці провели тематичну екскурсію „Олена Кульчицька – художник, графік, ілюстратор книг“.

О. Кульчицька народилася 15 вересня 1877 року в Бережанах, у родині юриста. Мистецьку освіту Олена здобувала спочатку у приватних майстрів у Львові, згодом – у Мистецько-промисловій школі у Відні. Після закінчення школи О. Кульчицька подорожувала, вивчала мистецтво у Західній Європі.

Повернувшись у Галичину, спочатку жила в Косові на Гуцульщині, де перебували її батьки, згодом переїхала до Перемишля, де майже 30 років викладала малювання у гімназії, брала участь у виставках українського мистецтва

в Києві. Тут особливий успіх мали її графічні твори.

Славу О. Кульчицькій принесли естампи, виконані в техніках дереворізу, ліногравюри, офорту. Майстриня творила різдвяні й великодні листівки, зображала церкви, ікони святих, постаті гуцулів, мужніх січових стрільців. Коли в Галичині організували виробництво килимів, О. Кульчицька запропонувала 80 візців килимів. Вона – автор проекту залізного хреста на могилі українських воєнів у Прикуличах біля Перемишля. До 1954 року мисткиня викладала графіку в Українському поліграфічному інституті у Львові.

Останні роки життя О. Кульчицької були важкими, вона не могла ходити. Померла О. Кульчицька 8 березня 1967 року, похована на Личаківському цвинтарі у Львові.

Твори мисткині виставлялися у Львові, Берліні, Варшаві, Відні, Празі, Римі, Торонто, Чикаго, Києві, Москві та інших містах світу. Від 1971 року у Львові діє Художньо-меморіальний музей О. Кульчицької. На її честь названо 32-ий пластовий курінь юнацтва. У Тернополі є вулиця О. Кульчицької. У Бережанах на вулиці, що носить її ім'я, встановлено меморіальну таблицю.

В 40-ву річницю смерти нашого дорогого Батька

св. п. Євгена Лозинського

та

в третю річницю смерти нашої дорогої Мами

св. п. Марії Лозинської

будуть відправлені служби Божі

- в суботу, 9 грудня, о годині 8:30 ранку в церкві св. Юра в Нью-Йорку
- у вівторок, 12 грудня, о годині 8 ранку в церкві св. Миколая у Вільмінгтоні, Делавер

Вічна їм пам'ять!

діти - Лариса і Аскольд з родинами

Ділимося сумною вісткою, що 21 листопада 2017 року, проживши 90 літ, відійшов у Божу вічність наш найдорожчий Чоловік, Тато, Дідо і Прадідо

св. п.

Григорій Лещук

Григорій народився в селі Вербів, Бережанського району, Тернопільської області. Похоронні відправи відбулися 25 листопада 2017 року в Українській католицькій церкві св. Юра в Нью-Йорку, а відтак на цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.

У смутку залишилися:

дружина	- Гелена Лещук
дочка	- Ганя Клебан з чоловіком Романом
син	- Іван Лещук з дружиною Роксоланою
дочка	- Дарка Пенцак з чоловіком Орестом
внуки	- Тарас Клебан з дружиною Анджелою
	- Ксеня Чаттен з чоловіком Дерексом
	- Оленка Клебан
	- Калина й Уляна Лещук
	- Андрія і Павло Пенцак

правнучка - Наталя Чаттен

двоюрідний брат	- Стефан Турчин з родиною
двоюрідна сестра	- Марійка Дубланик з родиною
племінник	- Петро Гевка з родиною
швагер	- Михайло Федор з родиною
братова	- Магдалена Мірман з родиною
свати	- Дмитро і Лярісса Пенцак
	- Іван Васкул

родина в Україні.

Пожертви в пам'ять покійного можна скласти на:

- Українська католицька церква св. Юра (Нью-Йорк, НЙ)
- Українська католицька церква св. Івана Хрестителя (Випані, Нью-Джерсі)
- Спілка Української Молоді (СУМ)
- Український Американський Культурний Центр Нью-Джерсі (UACCNJ in Whippany, NJ)

Вічна йому Пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 6 листопада 2017 року, проживши 90 літ, відійшов у вічність

св. п. Іван Геба

народжений 17 вересня 1927 року в селі Черче, Україна, син св. п. Григорія і Анни з дому Гладун, вдовець св. п. Єлисавети, яка померла у 1998 році, брат св. п. Богдана, Дарії і Лідії.

Іван студіював інженерію в Україні та Німеччині. В США був головним менеджером виробництва в White Industrials of Penwalt Corporation, Staten Island, до 1971 року, коли став співвласником пекарні Port Jervis Bakery до 1986 року. Був колишнім співвласником агентства нерухомості Geba Realty Associates.

Іван був членом Українського Конгресового Комітету Америки та Українського Народного Союзу. Належав до Української католицької церкви св. Володимира в Глен-Спей, Н.Й., де був мужем довір'я понад 20 років.

Залишилися у смутку:

син	- д-р Григорій з дружиною Пілар
доньки	- Донна Геба-Грабарчук з чоловіком д-ром Євгеном
	- Лінда Геба
внуки	- Адріана з чоловіком Марсел; Євген Грабарчук; Марія, Соня й Іван Геба
братова	- Марія Геба
ближча і дальша родина	в Америці й Україні.

Похорон відбувся 11 листопада 2017 року з похоронного заведення Grey Parker Funeral Home, Порт-Джервіс, Н. Й. до Української католицької церкви св. Володимира в Глен-Спей, Н. Й., де о. Ярослав Костик відправив заупокійну Службу Божу. Тіло спочило на цвинтарі в Глен-Спей, Н. Й. коло дорогої дружини Єлисавети.

Пожертви в пам'ять Покійного можна складати на Українську католицьку церкву св. Володимира в Глен-Спей, Н. Й.

Вічна йому пам'ять!

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Theodore M. Lytwyn, Manager
NJ Lic. No. 3212

AIR CONDITIONED ROOMS

Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА

Our services are available

anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами на цвинтарі в С. Бавнд Бруку і перенесенням тлінних останків з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME

1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)

UNION, NJ 07083

908-964-4222 • 973-375-5555

www.unionfuneralhome.com

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в **BRONX, BROOKLYN, NEW YORK** і околицях

ДАНИЛО БУЗЕТА – директор Родина **ДМИТРИК**

Peter Jarema Funeral Home, Inc.
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. 10009

(212) 674-2568

Oblast Memorials

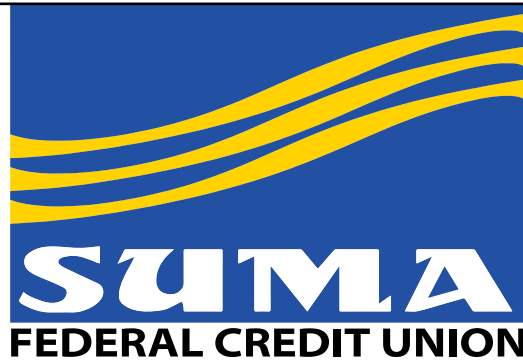
PO Box 746, Chester, NY 10918

845-469-4247 E-mail: oblast@optonline.net

ОБСЛУГОВУЄ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ В NY/NJ/CT/PA
З ВИРОБОМ ЗНАМЕНИТИХ

~ ПАМ'ЯТНИКІВ ~ МАВЗОЛЕЇВ

НА ВАШЕ БАЖАННЯ МОЖЕМО ЗУСТРІТИСЯ З ВАМИ
У ВАШОМУ ДОМІ, ЩОБ ОБГОВОРТИ ВАШ ПРОЄКТ.

Святкова Позикова Пропозиція від СУМА

**ПОДАЙТЕ ЗАЯВКУ СЬОГОДНІ ТА
НАСОЛОДЖУЙТЕСЬ СВЯТАМИ.**

Святкова позикова акція триває до 31 січня 2018 р.

**Святкова Позика - хороший засіб, якщо вам
потрібна допомога зі святковими витратами!**

Також, нашу Святкову Позику можна використати для
інших витрат – на омріяну подорож, вдосконалення
будинку, виплату інших позик і т.д.!

Святкова Позика від СУМА може допомогти з покупкою
подарунків, подорожей, ремонтом житла або з іншими
святковими витратами.

Річні = Річні відсотки. Відсотки для кваліфікованих позичальників та на умовах, що потребують схвалення. Відсотки можуть коливатися залежно від кредитної історії, суми позики та терміну. Ця пропозиція обмежена у часі. Аплікації повинні бути отримані до 31 січня 2018 р.

SUMAFU NMLS# 527694

Наші зручно розташовані філії до Ваших послуг

Main Office

125 Corporate Blvd.
Yonkers, NY 10701
Phone: 914-220-4900, Option 0
Fax: 914-220-4090

Yonkers Branch

Ukrainian Youth Center
301 Palisade Ave.
Yonkers, NY 10703
Phone: 914-220-4900, Option 7
Fax: 914-965-1936

Spring Valley Branch

Ukrainian Hall
16 Twin Ave.
Spring Valley, NY 10977
Phone: 845-356-0087
Fax: 845-356-5335

Stamford Branch

Ukrainian Research Center
39 Clovelly Rd.
Stamford, CT 06902
Phone: 203-969-0498
Fax: 203-316-8246

New Haven Branch

Ukrainian Heritage Center
555 George St.
New Haven, CT 06511
Phone: 203-785-8805
Fax: 203-785-8677

1-888-644-SUMA (7862) | Visit us online at www.sumafcu.org